Mevsim için
seçme özel örnekler
Kadın Terzisi Melâhat
Taksim Ayaspaşa Gümüşsuyu Cad. Lale ap. 2

Cumhuriyet

20 nci yıl sayı: 6860

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: Istanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Pazar 19 Eylûl 1943

ŞEYTANI SEVEN KIZ
Fakir bir işçinin kızı güzel Moy M[illegible] lak realizminde Zolanın en iy sa[illegible] hatırlatan hayretengiz macerala ya[illegible] sonra Amerikan aristokrasisini i[illegible] tılıyor, milyoner Severance'in net[illegible] yor. Fakat.. Üstad Refik Halid Ka[illegible] bu roman için «Tercüme dili ve zev[illegible] mından bana cazibeli göründü di[illegible]
Çeviren: ADNAN FIAD[illegible]
ARAL - HAŞET ve ANKARA K[illegible]
İstanbul. 125 kuruş

İDARE

Almanlar Salernoda Geri Çekiliyorlar

Cephenin Napolide tutulması muhtemel

İngiliz politikası

Ötedenberi Avrupada bir kuvvetler denkliği politikası güden, imparatorluk bütünlüğünün devamını bu politika sayesinde temin eden İngilterenin, şimdiye kadar bağlı olduğu prensiplerden artık ayrılmak zorunda kaldığını ileri sürenler var. Hayat şartlarının değişmesi, denklik unsurlarının ortadan kalkmış olması gibi sebeblere dayanan bazı kimseler, eski prensiplere uygun bir Avrupa kurmanın bundan böyle imkânsız olduğuna inanıyor ve önümüzdeki sulh yıllarının milletlere bambaşka bir yaşayış düzeni hazırladığını iddia ediyorlar. Bunlara göre vaziyet şöyledir:

— İngiltere şimdiye kadar, Avrupa muvazenesini bozmak maksadile ayaklanan düşmanlarını gene Avrupalı Müttefikleri vasıtasile yener, fakat sonra elinden geldiği nisbette mağlûbların kalkınmasına yardım ederek bozulan muvazeneyi kendi menfaatine uygun olarak düzeltirdi. Fakat, son tecrübesini geçen harbde gördüğümüz bu sistem artık mümkün değildir. Çünkü Avrupada hakimiyet iddiasına kalkışan milletler birer dev çapına yükselmişlerdir. İngiltere, kendi kaynaklarile bunlara söz geçiremiyecek derecede arka plânda kalmıştır. Bir numaralı Cihan Harbinde Amerikanın yardımı olmasaydı harbi belki gene Demokrasiler kazanabilirlerdi. Dört sene süren Fransız mukavemeti bu hususta şüphesiz Amerikan müdahalesinden daha mühim bir rol oynamıştı. Halbuki bu sefer, Amerikasız bir İngiltere, harbi kazanmak şöyle dursun onu devam ettirmekten bile âciz görünüdü. Geçen defa Amerikanın harbe girmesi, bir yıl içinde neticeyi Müttefikler hesabına temin etmişti. Şimdi ise iki seneye yakın bir zamandanberi Amerika harbe girdiği halde daha Avrupa karasında adamakıllı bir dövüş sahası bile ele geçirilememiştir. Bugün Almanyaya karşı asıl harbi Sovyet Rusya başarmaktadır. Yarın zafer kazanıldığı zaman Almanya yere serilmiş olacak ve İngiltere, bir yandan Amerikayı, öbür yandan da Rusyayı kuşkulandırarak bu yere serili Almanyayı elinden tutmıya cesaret edemiyecektir. Sonra, küçük milletlerin istiklâli de İngilterenin sırtına ağır basan bir yük olmuştur. Zaten bu gibi milletlerin istiklâli, sırf imparatorluk muvasala yollarının üzerinde bulundukları ve böylelikle kendisine emniyet ve menfaat temin ettikleri nisbette İngiltere nazarında bir kıymet taşır. Halbuki bu emniyet ve menfaat kazanclarına mukabil İngiliz hükûmeti diğer büyük devletlerle sık sık ihtilâfa düşmek ve zaman zaman harbi göze almak gibi büyük fedakârlıkları sineye çekmek zorunda kalmıştır. Dünyayı nüfuz bölgelerine ayırmak, Amerika ve Rusya ile bu bölgeleri paylaşmak suretile, tehlikesiz ve az zahmetli bir yoldan ayni maksadı elde etmek neden mümkün olmasın?

Bu suali soran ve müsbet olarak cevabını da bulanlar arasında bir kısım İngiliz matbuatı da vardır.

Fakat, eski muvazene sisteminin lüzumuna, hiç değilse bu sistemin yeni şartlara göre değiştirilerek devamına taraftar olanlar da azımsanamıyacak kadar çoktur. Bunlar, eski politika geleneğine temel olarak imparatorluk bün-

NADİR NADİ

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Müttefikler 3 küçük adayı işgal ettiler — Şimalî İtalyada iç durum yeniden karışıyor

Romada sokak muharebeleri oluyormuş

Şimal Afrika Müttefik umumî karargâhı 18 (a.a.) — Tebliğ: 8 inci ve beşinci ordular baskılarına başladıkları zamandanberi kıt'alarımız teşebbüsü ellerine almışlardır. Mütemdiyen takviye kuvvetleri gelmektedir. Müttefikler Agropoli'nin şimalinde Rocadapi'de kasabasile Procida adasını işgal etmişlerdir. Deniz birlikleri düşman mevzilerini bombardımana devam etmektedirler. Müttefik bomba - av uçakları şimdi İtalyada bulunan hava meydanlarından hareket etmektedirler.

Almanlar ricat ediyor

Londra 18 (B.B.C.) — Beşinci ordunun taarruzu karşısında Almanlar Salerno mıntakasında Sele nehri vadisindeki kuvvetlerini geri çekmeğe başlamışlar ve ricate başlamışlardır. Müttefik donanma va hava kuvvetleri ricat eden düşmanı şiddetle bombardıman etmektedir. Köprübaşına bugün yeniden mü-

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Almanların müdafaaya hazırlandıkları söylenen Kief şehrinden bir görünüş ve merkez cephesindeki Rus orduları Kumandanı General Rokorsowski

Almanlar Kief'i müdafaaya hazırlanıyor

Viazma batısında cepheyi yarmak için Kızılordunun taarruzu neticesiz kaldı

Führer'in umumî karargâhı 18 (T.P.)- Alman orduları başkomutanlığının resmî tebliği:

Doğu cephesinin cenub kesiminde günlerdenberi devam eden sürekli yağmurlar savaş harekâtını güçleştirmektedir. Düşman, kıt'alarımızın çekilme hareketlerine müdahale etmeğe teşebbüs etmiş, fakat çetin mücadeleler neticesinde tardedilmiştir.

Viazma batısında kütle halindeki Sovyet kuvvetlerinin yarma teşebbüslerinin hepsi, Alman tümenlerinin azimli mukavemeti karşısında akim kalmıştır. Ladoga gölünün cenubunda düşmanın bütün gün devam eden taarruzlarından maada diğer cephelerde yalnız mahalli savaş faaliyeti olmuştur.

Karadenizde Almanlar tarafından savaşan bir İtalyan denizaltısı, hücumbotları tarafından himaye edilen bir düşman mayin dökücüsü batırılmıştır.

106 tank tahrib edildi

Berlin 18 (T.P.) — Şark cephesi 17 eylûl muharebelerinde Sovyetler 106 tank kaybetmişlerdir.

Alman gazetelerine göre

Berlin 18 (T.P.) — Berlin matbuatı, Almanyanın şark cephesinde cenub ve orta kesimlerde biraz cephe daraltmasını belirtmekle beraber bu cephenin daima mevcud kalacağını ve Alman milletinin bu cephede her zaman bütün kudret ve kuvvetile hâkim bulunacağını tebarüz ettirmektedirler.

Almanlar Smolensk ve Kief'i müdafaaya hazırlanıyor

Stockholm 18 (a.a.) — Briansk bölgesini temizliyen Sovyet kuvvetleri Smolensk ve Kief istikametinde ileri hareketlerine devam etmektedirler. Almanlar bu bölgelere hemen takviye kuvvetleri göndermişlerdir. Smolensk'te 60 kilometre derinliğinde istihkâmlar tesis edilmiştir. Şimdi bu kesimde, 70 kilometrelik bir cephede Yartsevo ile Smolensk istasyonu arasında şiddetli bir muharebe cereyan etmektedir.

Kief'in cenub doğusunda Kızılordu Dinyeper istikametinde sür'atle ilerlemektedir.

Rus kilisesinin aforozu

Moskova 18 (a.a.) — Rus kilisesi, Alman işgali altında bulunan topraklarda düşmanla işbirliği yapacak olan her şahsı aforoz edeceğini bildirmiştir.

Sovyet tebliği

Moskova 18 (R.) — Sovyet enformasyon bürosunun bu akşam askerî hare-

(Arkası sahife 3, sütun 6 da)

Askerî terfi Listesinin ikinci kısmı

Tuğgeneral İhsan Özgürler Tümgenerallige, Tuğbay Hamdi Koyutürk Tuğgeneralliğe yükseldiler

Ankara 18 (a.a.) — Yüksek Tasdika iktiran eden ordu terfi listesinin ikinci kısmı şudur:

Tuğgenerallikten tümgeneralliğe terfi: İhsan Özgürler.

Tuğbaylıktan tuğgeneralliğe terfi edenler: Hamdi Koyutürk.

Kurmay yarbaylıktan kurmay albaylığa: Arig Bilen, Mehmed Kütür.

Kurmay binbaşılıktan yarbaylığa terfi edenler:

Hamdullah Suphi Gökeri, Abdülhalim Önalp.

Kurmay yüzbaşılıktan binbaşılığa terfi edenler:

Sıtkı Kutlu, Hıfzı Tümer, Salâhaddin Tokay.

(Arkası sahife 3. sütun 5 te)

Yeni Bulgar kabinesi

Programında Türkiye ile dostluğu takviyeye birinci plânda yer veriyor

Sofya 18 (T.P.) — Bulgar başvekili Bojilof bugün Bulgar radyosile hükûmetin şu beyannamesini okumuştur:

«Bulgarlar! Kral II ci Simeon'un niyabet meclisinin beni teşkile memur ettiği kabine, 12 nisan 1942 tarihli hükûmet programını nazarı itibare alacak ve büyük Alman Reich'ı ve müttefiklerile samimî iş birliği ve bütün tarafsız memleketlerle bilhassa, müşterek menfaatlerimizin ve Balkanlarda sükûn ve intizamı muhafazaya matuf olan samimî emelin bizi kendisine bağladığı dost komşu Türkiye ile mevcud dostça münasebetleri muhafaza ve takviye etmek arzusundan mülhem olan şimdiye kadarki haricî siyasete devam edecektir.»

Başvekil bundan sonra dahilde yapılacak muhtelif işlerden bahsetmiş ve devamla demiştir ki:

«— Hükûmet nizam ve asayişi temin gayesile her şeyden önce milletin en

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

Yıldız bahçesi dün halka açıldı

Dün açılan Yıldız bahçesinden iki görünüş

Yıldız bahçesinin tanzim edilen kısmı, dün öğleden sonra saat 16 dan itibaren halka açılmıştır. Büyük bir himmetle tanzim edilen ve Yıldız sarayı müştemilâtından olan Çadır köşkü 21 bin lira sarfile tamir edilmiş ve köşkün önünde-

(Arkası sahife 3, sü. 5 te)

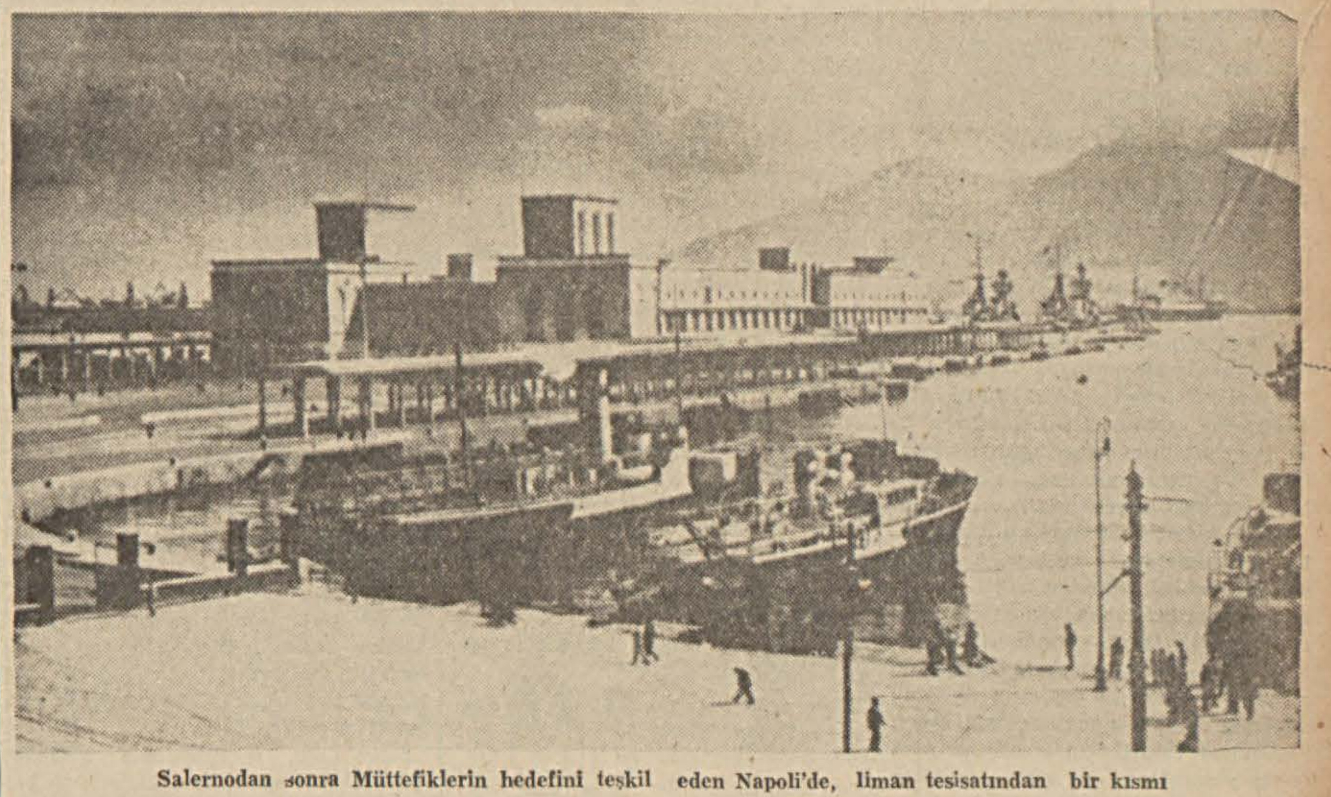

Salernodan sonra Müttefiklerin hedefini teşkil eden Napoli'de, liman tesisatından bir kısmı

Mussolini dün gece İtalyan milletine hitab etti

«Kralın ihaneti yüzünden şerefimizi kaybettik. Zelilâne bir surette silâhlarımızı bıraktık. Yeni bir devlet kuruyoruz»

Roma 18 (T.P.) — Mussolini bu akşam Alman ve İtalyan radyo istasyonları tarafından yayılan bir nutuk söylemiştir: Mussolini demiştir ki:

«— Uzun bir sükûttan sonra gene benim sesimi işitiyorsunuz. O ses ki ekseriyetle nazik zamanlarda sizi toplantıya çağırmış ve sizinle birlikte vatanın güzel günlerini kutlamıştır.»

Mussolini bu sözleri müteakıb dünya efkârı umumiyesinin önüne çıkmadan önce bir müddet ruhî bir inziva içinde geçirdiğini söyledikten sonra 25 temmuz olaylarını anlatmıştır:

«— Zaten pek sergüzeştli olan hayatımda bütün sergüzeştlerin en inanılmazı başımdan geçti. Kralla konuşmam

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

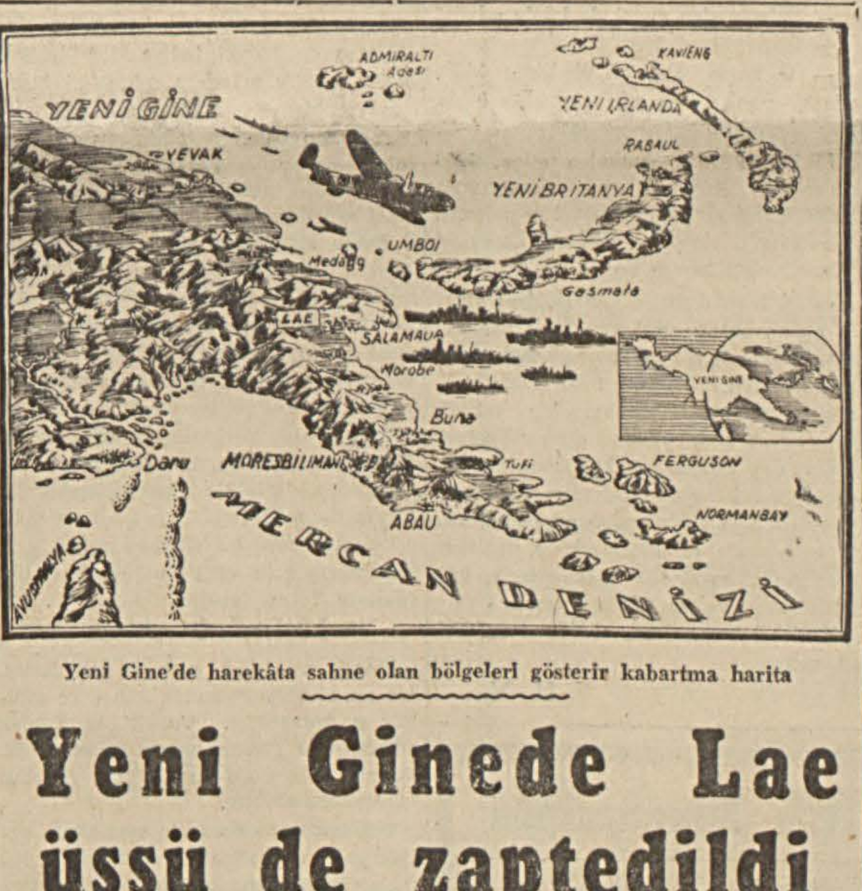

Yeni Gine'de harekâta sahne olan bölgeleri gösterir kabartma harita

Yeni Ginede Lae üssü de zaptedildi

Bu bölgede 20 bin kişilik Japon ordusu tuzağa düşürüldü

Melbourne 18 (a.a.) — Yeni Ginede Avustralyaya karşı daima bir tehdid teşkil eden Lae Japon üssü şimdi Müttefiklerin elinde bulunmaktadır. Tepelere doğru kaçmakta olan Japon kuvvetlerinin çember içine alınmaları muhakkak addedilmektedir. Diğer taraftan Huada körfezi bölgesinde Japon mukavemeti tamamile sona ermiş ve bu suretle şimdi 20 bin kişi tuzağa düşürülmüş bulunmaktadır.

Yeni Gine harekâtını bizzat idare etmiş olan General Mac Arthur şu kısa demecde bulunmuştur:

«— Lae zaferi, sayıca üstün düşman kuvvetlerine karşı kazanılmıştır. Bu zafer düşman için büyük bir darbedir.»

Amerikanın Çine açtığı kredi

New-York 18 (a.a.) — Enflasyona karşı mücadele için altın almak ve parasını stablize etmek maksadile Birleşik Amerika hükûmeti tarafından emrine tevdi edilen 500,000,000 dolardan 200 milyonunun kullanılması hakkında Çin hükûmeti tarafından alınan karar Birleşik Amerika malî mahfilleri üzerinde mükemmel bir tesir yapmıştır.

Ege denizinde

Bazı adaların Müttefikler tarafından işgali teeyyüd etmedi

Washington 18 (a.a.) — Müttefiklerin Oniki adayı işgal ettiklerine dair dolaşan şayialar teyid edilmemiştir.

Spilit ve Trojir etrafında muharebeler

Londra 18 (a.a.) — Hür Yugoslav radyosu General Mihailoviç'in umumî karargâhının hususî bir tebliğini yaymıştır. Bu tebliğ, Yugoslav vatanseverlerinin Spilit batısında Trojir'i işgal etmiş olduklarını bildirmektedir.

Alman hava kuvvetlerine mensub bom

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Mussolini nutuk söylerken

Aktarmasız tren seferleri başladı

Dil iskelesinde yeni yapılan köprüden dün ilk tren geçerken

Dil iskelesinde yeniden yapılan ahşab köprünün inşası bittiğinden dünden itibaren trenler akrtarmasız olarak işlemeğe başlamıştır. Dün ilk tren saat 9,30 da Ankara istikametinden gelerek yeni köprüden geçmiştir. Bu marşandiz, şehrimize buğday ve benzin getirmiştir.

Saat 11 de de Ankara ekspresi yeni köprüden geçmiştir. Bu katarda bulunan Münakalât Vekili General Fuad Cebesoy ve bazı meb'uslar Dil iskelesin trenden inerek yeni köprüyü tetkik e mişlerdir. Vekil, Devlet Demiryolları umum müdüriyeti, mühendisleri ve işçil tebrik etmiştir. Ankara ekspresi 11.30 Dil iskelesinden hareket ederek Ha darpaşaya gelmiştir.

Burada esaslı demir köprünün inş sına da başlanmak üzeredir.

GELİŞİ GÜZEL

Kanadlı yolcular - Beyaz zenciler - Çıkmaza girmiş

Kanadlı yocular

Geçenlerde, Bulgaristandan İtalyaya yüz bin tane tavuk gönderilmiş. Besli, yağlı, mükemmel hayvanlarmış. Her biri dört bin tavuk alan hususî vagonlarda; yemerine, sularına bakmağa memur adamların nezareti altında, izzet ve ikramla onbeş gün seyahat ettikten sonra İtalyaya varmışlar. Fakat, yol yorgunluğuna, sarsıntıya, türlü türlü rahatsızlıklara rağmen, bu iki hafta zarfında, her tavuk vasatî olarak iki yumurta yumurtlamış. Vagon başına sekiz bin yumurtadan, hesaba vurunca, tavukların navlunu, meteliğine kadar çıkmış.

Kendi yol parasını kendi ödiyen, hem de tıpatıp hesabını bularak ödiyen bu akıllı ve namuslu hayvanların muhasebeciliğine şaşıp dururken, aklıma bir başka tavuk hikâyesi geldi.

Vak'a, hububat bakımından darlık çeken bir memlekette geçiyor. Tarlaları, çiftlikleri dolaşıp hububat miktarını tesbite memur bir heyet, bir çiftlikte, sürülerle semiz tavuk görmüş. Çiftlik sahibine, bu tavukları, neyle beslediğini sormuşlar. Adam, buğday yedirdiğini söylemiş. İnsanlara mahsus bir gıdayı hayvanlara verdiği için büyük bir para cezası yazmışlar, «bir daha tavuklara buğday yedirirsen vay haline!» deyip gitmişler. Bir müddet sonra, ayni memurlar, ayni çiftliğe uğramışlar. Bakmışlar, tavuklarda bir değişiklik yok. Semizlikten, beslilikten yana, eskisinden farksız. Çiftçiyi gene sorguya çekmişler; bu sefer, tavuklara yem olarak mısır verdiğini söylemiş. Evvelkinden daha büyük bir para cezası, arkasından bir tenbih daha: «Mısır, insanlara mahsus gıdadır, bir daha tavuklara mısır yedirdiğini görürsek, vay haline!»

Beş on gün sonra, heyetin, çiftliği üçüncü ziyaretinde, tavuklar, gene tombul tombul arzıendam edince, mukadder sual bir kere daha sorulmuş:

— Ne yediriyorsun bunlara?

Cevab:

— Hiç bir şey yedirmiyorum artık. Gündeliklerini ellerine veriyorum, canları ne isterse alıp yiyorlar!

Beyaz zenciler

Amerikadaki zenciler, bir müddettenberi çektikleri yürek çarpıntısı sonunda, kalb hastalığına uğramazlarsa çok iyi. Sevinçten, heyecandan, sabırsızlıktan, gözlerine uyku girmiyormuş, zavallıcıkların hakları da yok değil, hani. Adı şimdilik gizli tutulan bir kimyager, zencileri beyazlatmanın yolunu bulmuş.

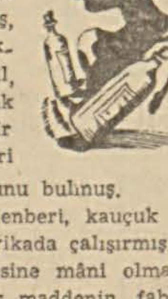

Bu zat, senelerdenberi, kauçuk eldiven yapan bir fabrikada çalışırmış. Kauçuğun oksidleşmesine mâni olmak üzere kullandığı bir maddenin, fabrikada çalışan bir çok zenci amelenin derileri üzerinde, acaib bir tesir yaptığını görmüş. Adamların vücudünde, bilhassa omuzlarında, koca koca beyaz lekeler hâsıl oluyormuş, yani zenciler ağarıyorlarmış.

Kimyager, bu keşfini, derhal sıhhat dairesi rüesasına bildirmiş, hükûmet lâboratuvarlarından birini adamın emrine vermişler; şimdi, orada çalışmakla ve keşfi mükemmelleştirerek, pratik bir hale getirmekle meşgulmüş. Meseleyi haber alan zenciler, dört gözle neticeyi bekliyor.

Bu haberi veren gazete, kimyagerin, keşfini tatbika başlayıp da şişe şişe ilâcı piyasaya dökünce, az zamanda 200 milyonluk bir servet sahibi olacağını hesab ediyor. Zenginin malı rüğürdün çenesini yoradursun, ben, kendi hesabıma, Amerikalı kimyagere, bir de, beyazları zencileştirecek bir ilâc keşfetmesi tavsiyesinde bulunacağım. Zenciler, kendilerine benzemek için bütün beşeriyetin, kızgın güneşli yaz günlerini dörtgözle bekledikleri şu asırda ağarmağa nekadar can atarlarsa atsınlar, hiç kimseyi, zencileşme ilâcını bulacak olan kimyager kadar zengin edemezler.

Maamafih, lâf aramızda, zenciyi ilâcla beyazlatmak, alâlmisemanın altından geçip cinsiyet değiştirmekten pek farklı değil gibi görüyorum.

Çıkmaza girmiş

Yaşını başını almış, ununu eleyip eleğini duvara asmış bir İngiliz lordu, geçenlerde evlenmiş. Olur ya, insandır. Bazan, böyle kazalara uğrıyabilir. Ama, iş, dünya evine girmekle bitmemiş. Bal ayının henüz sonuna gelmeden, ihtiyarcık, eski rahat günlerine hasret çekmeğe başlamış. Karısı, genç, güzel, sporcu ve menden olduğu için; eşi dostu çok, ziyafeti, daveti bol; eğlenceden, gezip tozmadan, hoplayıp zıplamaktan hoşlanan bir mahlûkmuş. Şatonun içi, mütemadi bir gidiş gelişle, gürültü patırdı ile dolmuş.

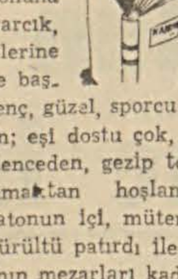

Lord, ecdadının mezarları kadar sakin şatonun kadınlar hamamına döndüğünü görünce, bu hale daha fazla tahammül edemiyeceğini anlayıp, soluğu avukatının yazıhanesinde almış. Avukatla aralarında geçen muhavere şu:

— Karınız boyanır, koku sürer, yüksek ökçeli kundura giyer mi?

— Elbette.

— Evlenmeden evvel de böyle miydi?

— Böyleydi.

— O halde, sizi büyülediğini iddia ederek mahkemeye müracaat edip boşanabilirsiniz.

Meğer, kurnaz avukatın eline, 1700 senesinde, İngiltere parlamentosunun kabul ettiği bir kanun metni geçmişmiş. Feshetmeği, şimdiye kadar kimsenin düşünmediği kanun şu:

«Yaşı, içtimaî mevkii, mesleği ne olursa olsun, bakire, dul veya evli her kadın, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, haşmetli kral hazretlerinin tebaasından herhangi bir erkeği, kokular sürerek, yüzünü düzgünliyerek, takma diş, takma saç kullanarak, yüksek ökçeli kundura, kalçaları doldurulmuş fistan giyerek baştan çıkarıp onunla evlenmeğe teşebbüs ederse, izdivacı keenlemyekün sayılır ve hakkında, büyücülükten dolayı takibat yapılır.»

Müthiş! Ama, Lord, hâlâ tereddüd ediyormuş.

H. V.

Şehir haberleri

Beykoz cinayeti

Müddeiumumî, katil hakkında ceza isteğinde bulundu

Beykozda karısı Muzafferi, ustura ile keserek öldüren sıhhat memuru Sabri Esen'in muhakemesi, dün sabah, İstanbul birinci Ağırceza mahkemesinde sona ermiştir. Dünkü celsede Müddeiumumi muavini Cevad Özpay, esastan mütaleasını söylemiş, maznunun kasden ve tehevvüren karısını öldürmekten cezalandırılmasını istemiştir. İddianamede, Muzafferin, maznun Sabri tarafndan iddia edildiği gibi evin kapısı önünde meçhul bir erkekle yakışıksız vaziyette görüldüğüne dair ortada tek şahid bulunmadığı, esasen adlî tıb raporunun da kadından alınan bazı ifrazatın tahlili neticesinde bu iddiayı teyid etmediği, diğer taraftan Muzafferin uslu ve namuslu bir kadın olarak tanındığı ileri sürülmektedir. Müddeiumumilik, cinayet sebebi olmak üzere, kocanın aşırı derecede kıskanc oluşunu kabul etmiş ve aralarında yarı yarıya bir yaş farkı bulunan karı koca arasında bilhassa bu yüzden tam bir anlaşma imkânsızlaşınca, tatmin edilemiyen genc kadının boşanma isteğile Beykoz mahkemesine başvurduğunu, bunun da kocasının kıskanclığını aşırı dereceye çıkardığını belirtmiştir.

Sabri Esen, müdafaasında sorguda söylediklerini tekrarlamış, karısını başka bir erkekle bir arada gördüğünde ısrarla, kadının her nasılsa eline aldığı ustura ile kendi kendine yaralandığı iddiasını yeniden ortaya atmıştır ve muhakemenin sonu, kararın bildirilmesi için 22 eylül çarşamba günü saat 15 e kalmıştır.

Varlık vergisinden kimler muaf tutulacak?

Varlık vergisini tediye kabiliyetinde olmıyanların bu vergiden mafu tutulmaları hakkındaki kanun dün Defterdarlığa tebliğ edilmiş ve dün Defterdarlıkta Maliye müfettişlerinin ve Defterdarlık daire müdürlerinin iştiraklerile yapılan toplantıda kanunun tatbikı etrafında görüşmeler yapılmıştır.

25 bin mükellefin tediye kabiliyetleri tetkik edilmektedir. Bunlardan kazanc temin etmekte olanlar taksitlere bağlanacaktır. Vergiyi kısmen ödeyebilecek olanların da hakikî tediye kabiliyetleri tesbit edildikten sonra mütebaki kısım için vergiden muaf tutulacaklardır.

Yarından itibaren mükellefler maliye şubelerine müracaatle vaziyetlerini tesbit ve tediye kabiliyetinde olmadıklarını ispat edeceklerdir.

Haber aldığımıza göre, varlık vergisi hakkındaki 4305 sayılı kanunun ikinci maddesinin A fıkrasında gösterilen mükelleflerden yalnız hizmet erbabile gündelik geliri bu vergiyi vermeğe müsaid olmıyanlar nazarı itibara alınacaktır. Tablatile komisyonlar tarafından hizmet erbabı olarak gösterilerek vergi tarhedilmiş olan bütün mükellefler yeni ek kanundan istifade edemiyeceklerdir. Bütün bu mükelleflerin ahvali ve şahsî gelirleri tetkik olunduktan sonra yeni hükümlere göre vergiden muaf tutulacakların listesi tanzim olunacaktır.

Mekteb kitabları

Maarif matbaası, mekteb kitablarını, bir an evvel yetiştirmek için gece gündüz çalışmaktadır. Vekâlet tarafından çıkarılan 79 kitabın hemen hpesi hazırlanmış, yalnız bir kaç kitabın baskısı tamamlanmamıştır.

Veklâetçe verilen emir mucibince evvelâ uzak vilâyetlerdeki mekteblerin kitabları gönderilmekte, İstanbul gibi merkezi vaziyetindeki şehirler sona bırakılmaktadır. Ankara - İstanbul arasında trenler işlemeğe başladığından dün Ankaradan bir parti kitab gelmiş ve derhal Yayınevi ile diğer kitabcılara tevzi edilmiştir.

Merhum kimyager İbrahim Etemin cenazesi

Vefatını dün teessürle haber verdiğimiz kimyager İbrahim Etemin cenazesi dün hazin bir merasimle kaldırılmıştır. Cenaze merasiminde İstanbulun tanınmış doktorları, meslek arkadaşları ve merhumun ailesi erkânile dostları bulunmuştur.

Cenaze, sabahleyin Heybeliadadan Çarşıkapıda Divanıâli Cami sokağındaki 12 numaralı evine naklolunmuş ve saat 12 de merasime iştirak edenlerin elleri üzerinde Beyazıd camiine getirilmiştir.

Burada öğleyi müteakıb cenaze namazı kılındıktan sonra Edirnekapı şehidliğinde hazırlanan ebedî istirahatgâhına bırakılmıştır. Merhuma son vazife olarak meslektaşları ve dostları tarafından gönderilen çelenkler kabrine konmuştur.

Kendisine tekrar Tanrıdan rahmet ve mağfiret diler, kederli ailesine taziyetlerimizi bildiririz.

Merhumun eşi ve çocuklarının teşekkürü

Muhterem eşim ve sevgili babamız Dr. gimyager İbrahim Etem Ulagay aramızdan ebediyen ayrılmıştır. Cenaze merasimine gelenlerle çelenk gönderenlere, telgraf, mektub ve telefonla acımızı paylaşanlara ayrı ayrı teşekküre teessürümüz mâni olduğundan hislerimizin iblâğına muhterem gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Merhum Dr. kimyager İbrahim Etem eşi, oğulları ve akrabası

Ramazan 19 Pazar	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
Vasati	1 08	16 36	19 13	20 47	5 04
Ezanî	5 53	09 23	12 00	1 32	9 50

Fikirler

İlim adamı olmanın şartları

Yazan:

Prof. M. Şekib Tunc

Büyük bir ilim adamı olmak için herşeyden evvel asırlar görmüş bir ilim muhiti içinde yetişmiş olmak, sonra da sönmek bilmez bir ilim aşkı ve ilim imanile yaratıcı bir iktidara sahib bulunmak, ayni zamanda üzerinde çalıştığı ilmin tekniğine hâkim olduktan başka bu ilmin tarihinde mütebahhir olmak ve profesör olarak çalışmak lâzımdır. Tecrübe ve müşahedeye dayanan yeni zaman ilimleri garbda başladığı ve üç dört asırdır garbda geliştikleri için arzettiğimiz vasıflarda büyük âlimler şimdiye kadar ancak garbda yetişmiştir. Bu hususta derece derece geri kalan şark milletlerinde ilim tarihine geçebilecek büyük simalara tesadüf edilmemesi bu itibarla tabiî bir neticedir. Hatta garbda bile bu mazhariyet bilhassa Fransız, Alman, İngiliz ve İtalyan gibi en büyük Avrupa milletlerine nasib olmuştur. Bunlara komşu olan İskandinav memleketlerile Rusya, Polonya, İspanya, Macaristan gibi memleketlerde büyük ilim adamlarına tesadüf etmek nisbeten çok daha nadirdir. Bu muhitlerden şarka doğru uzaklaştıkça tecrübî ilimlerin henüz çok kısa bir mazileri olmak dolayısile büyük âlimlerin yetişemedikleri görülüür. Uzakşarkta Avrupa ilimlerini temsil edenlerin başında Japonlar görülüyor. Bunlardan sonra Çinlilerle Hindliler geliyor. Amerika ahalisinin büyük bir ekseriyetile Avrupadan kopmuş bir parça olmak ve Avrupadan daha elverişli bir coğrafi muhit bulunmak dolayısile tecrübî ilimlerin bilhassa teknik ve pratik kısımları burada fevkalâde neticeler vermiştir.

Demek oluyor ki ilim muhiti gün geçtikçe genişliyor ve cihanşümul mahiyeti iktızası olarak bütün dünyaya yayılmak zaruretinde bulunuyor. Yalnız her muhit bundan kendi coğrafî ve tarihî şartlarına göre daha çabuk veya daha geç müteessir oluyor. Tam manasile yerleştiği ve geliştiği memleketlerde ilme olan iman artık sarsılmaz bir hal almış bulunuyor. Tabiatle mücadele ve ondan istifade etmek için de ilme rekabet edebilecek başka bir kuvvet artık tanınmıyor.

Büyük ilim adamlarının yanında arılar gibi kendi küçük peteklerini dolduran ilim adamları olmasa onların yetişmeleri mümkün olmaz. Eğer tabiatte bir ıstıfa kanunu varsa ilim adamları arasında da bir ıstıfanın vaki olması bunların çokluğu nisbetinde olmak gerektir. Bunun için ilim adamlarının çokluğundan değil, azlığından korkmak lâzım gelir. Dünya bu hususta henüz o kadar boştur ki herhangi bir memlekete fazla gelecek ilim adamlarını arayacak ve seve seve kabul edecek yerler pek çoktur. Elverir ki bunlar ya yaratma, ya teknik, ya erüdisyon veya profesörlükte kuvvetli olsunlar. Bu iktidarların hepsini ahenktar bir surette nefsinde toplıyabilenler ancak pek nadir yetişen büyük ilim adamları oluyorsa da hiç olmazsa bir veya ikisini temsil edenler pek çoktur.

İlim adamından beklenen yaratma kabiliyeti yeni fikirler bulmak, hâdiseler arasında evvelce görülmemiş münasebetleri tasarlamak, yeni tecrübeler yapmak, eski bir tecrübeyi tekrar ele alarak bundan beklenmedik neticeler çıkarmaktır. İlim tarihine geçebilmek de ancak bu çapta bir başarı ile kabil olur.

Yaratma iktidarı, eğer varsa, yaşla olmaz başla olur. Nitekim sanatta olduğu gibi ilimde de yaratma ekseriyetle genc yaşlarda başlar. İlk hamleler bazan abes ve kısır olabilir. Fakat ne beis var! Gencliğin olamaz, tutmaz gibi görünen ilk cür'etli denemelerinin ileride uslu, akıllı neticeler vermesi mümkündür ve çok kere de vaki olmuştur. Genc ilim adamlarının bazıları hamlelerinin taşkınlığı dolayısile dizgine, bazılarının da mahmuza ihtiyacları vardır.

Yaratıcılıkta lâzım olan dizgin, tenkid kafasıdır. Kendi kendisini amansız bir surette tenkid edemiyen bir ilim adamı yaratma denemelerinde başarısızlıkla cezalanır. Esasen ortaya atılacak yeni bir fikir, hâdiseler arasında bulunmuş yeni bir münasebet tabiatile bir çok itiraz ve tenkidleri davet edecektir. Bunları rakiblere bırakmıyarak kendisinin yapması bir ilim adamı için elbette daha doğrudur. Bunun için de aceleci olmayıp büyük ve yılmaz bir sebat lâzımdır. Aksi takdirde yarı yolda kalmak veya büyük bir neticeye erişmekten mahrum kalmak tehlikesi vardır.

Burada bütün dünyanın tanıdığı Pasteur, Claude, Bernard, Berthelot gibi büyük ilim adamlarının hayranlığa değer sebat ve metanetleri malûmdur Yalnız bu sebat ve metanet çok uyanık, anlayışlı, ihtiyatlı ve tenkidkâr olmak lâzımdır. Aksi takdirde senelerce sonu çıkmaz boş bir takım yaratma çabalanmaları içinde kalınır.

İlim adamlarının bir kısmı teknikte temayüz ederler. Bunlara teknikçi denir. Bunlar da yaratıcıdır. Fakat küçük şeyler yaratırlar. Bir nazariyeden hareket ederek umumî bir fikir ve yeni bir münasebete erişmekten ziyade bir cihazın teferruatile ilgilenir. Bir tecrübeyi inceden inceye eler. Bu suretle yeni cihaz ve aletler tasarlamakla temayüz eder. Büyük bir âlim olmak için sebatlı, mahir ve tecrübeli bir teknikçi de olmak, yeni tecrübeler için yeni cihaz ve aletler tasarlayacak bir kabiliyette olmak icab etmektedir.

Elhasıl yaratmalar tam mahsulünü vermek için itina ile elde edilmiş kusursuz bir teknik istemektedir. Yalnız teknik başlı başına bir gaye olmayıp bir vasıtadır. İlmin gayesi teknik değil, hâdiseleri bilmektir. Tekniğin vücude getirdiği aletler, nekadar mükemmel olursa olsun, ilim için bir vasıtadan başka bir şey değildirler.

İlim adamlarının bir kısmı daha çok erüdisyona düşkündürler. Bunlar yapacakları bir tecrübe veya incelemeye aid evvelce ne yapılmış ve ne yazılmış ise bunları, tamamile hatmetmeden işe başlamazlar. Bunun için de çok kitabları vardır. Ayni zamanda, hem fakülte kütübhanelerini, hem de umumî kütübhaneleri mütemadiyen tararlar.

Erüdisyonu aşırı dereceye götürenler yapmak istedikleri çalışma hakkında bütün bu kütübhanelerde buldukları sayısız araştırmalar karşısında ürkerek daha işe başlamadan yapılacak şeyden yılmak tehlikesine maruzdurlar. Bunun için erudilerin mühim bir kısmı mütemadiyen okumak yüzünden yazma ve araştırmaya çok kere ne vakit bulabilirler, ne de cesaret.

Fakat yeni bir şey araştıran bir ilim adamı eğer bu vadide evvelce neler yapılmış olduğunu bilmezse yapılmış şeyleri tekrar etmek tehlikesine maruzdur, hele bu tehlikeye mesleğin başında uğranırsa genc bir ilim adamı için az felâket olmaz. Erüdiler ise işte bu tehlikeden muaftırlar.

Bugün hemen bütün ilim adamları hayatlarını kazanmak ve ilme çalışmıya en müsaid bir muhit ve şartları elde etmek için profesörlük yapmıya mecburdurlar. Bunun için ilim adamı ayni zamanda iyi kötü hoca olmak ve hocalık yapmak ıstırarındadır. İlim adamlarından bazıları ders vermeği sevdiği halde bazıları sevmez. Gene bazıları iyi hoca oldukları halde, bazıları değildir. Hocalığı sevenler derslerini uzun uzun hazırlamak ve itina ile anlatmaktan büyük bir zevk alırlar. Bir kuluçka tavuğu gibi etrafını saran talebelere nereden ve nasıl çöplenebileceklerini kendilerinden geçmiş bir halde göstermekten mestolurlar. Okunacak kitabları, bunların yerlerini gösterirler. Araştırma ve çalışma plânlarını verirken son derecede memnundurlar. Yetişkin talebelerin çoğalması ve etrafını sarması bahtiyarlığının başlıca amilini teşkil eder. Artık bunlarla hep birlikte çalışırken hem gençlik hallerini hatırlar, hem de genclerin başına geçmiş olmanın verdiği zafer neşelerini duyar.

M. Şekib TUNC

HEM NALINA HEM MIHINA

Yanlış bir düşünceye cevab

Bir Alman ajansının Stockholm'dan alıp verdiği bir habere göre, New-York Times gazetesi, «Türk tarafsızlığının, Müttefik orduların ilerlemesine engel olmak tehlikesini gösterdiğini yazarak, Türkiyenin hareket hattını tayin etmesini» istemekte; «Türkiyenin tarafsızlık siyasetinde ısrar etmesi halinde vukua gelecek durumu tenkid ederek bu takdirde Türkiyeye taarruz etmenin imkân dahilinde olduğunu, fakat bunun çok pahalıya mal olacağını belirtmekte» imiş. Bu Amerikan gazetesi «Türkiyeyi sulh konferansına iştirak ettirmemek, kiralama ve ödünç verme kanunundan faydalandırmamak, Türkiyenin deniz münakalâtını akamete uğratmak suretile bu devlete büyük bir darbe indirilebileceğini de tebarüz ettirmekte» imiş.

Bir Alman kaynağından gelen bu haber, ne dereceye kadar doğrudur ve New-York Times gazetesi, bunları aynen yazmış mıdır? Haber belki doğru, belki yanlıştır. Fakat doğru olduğunu kabul etsek dahi, Amerikan matbuatının halini bilenler için, her hangi bir gazetenin yazdıklarını Amerikan siyasetinin ifadesi olarak kabul etmek mümkün değildir.

Amerikan basını serbesttir; hem o kadar serbesttir ki, her aklına ve ağzına geleni yazar. Askerî yazılarını bile sansüre gösterip göstermemekte hürdür.

Amerikan gazeteleri, Mr. Roosevelt'in iç ve dış politikasını dahi istedikleri gibi ve istedikleri kadar tenkid ederler. Daha evvel bu sütunda bahsettiğim gibi, bir Amerikan mecmuasının başmuharriri, bu harbde, Müttefiklerin en iyi yaptıkları ve başardıkları siyasî - askerî hareket olan şimal Afrika çıkarmasını şiddetle tenkid etmişti.

İki yıl önce, bilmem hangi emekli Amerikan amiralının, Türkiye aleyhindeki bir yazısı, bütün Türk matbuatını ve efkârı umumiyesini hiddet ve heyecan içinde bırakmıştı. O zaman, bu yazıya ben de, büyük bir ehemmiyet atfetmiştim. Fakat Amerikaya gittikten sonra, pazar günleri 100 sahifeye yakın çıkan o çarşaf gibi gazetelerde, herkesin istediğini yazdığını öğrendim ve o yazıya fazla ehemmiyet vermiş olduğumuzu anladım. İngiliz basını da hürdür; fakat çok daha disiplinlidir.

Bu bakımdan New-York Times'te çıkan yazıyı da, meçhul muharririnin şahsî fikri addetmek yerinde olur. Tarafsızlığımızı bırakıp Balkanlarda harbe iştirak edersek, Birleşik Amerika da, öteki Müttefikler de buna memnun olurlar. Fakat, Anglo - Saksonların Türkiyeyi zorla harbe sokmağı düşündüklerini sanmıyoruz. Çünkü, böyle bir şey, onların peşinde koştukları, her gün ve her fırsatta tekrarladıkları yüksek prensiplere uymaz.

Amerikan gazetesinin «Türk tarafsızlığının, Müttefik orduların ilerlemesine engel olmak tehlikesini gösterdiği» iddiasına gelince, bu, sevkulceyş bakımından çocukça ve acamice bir düşüncedir. Akdenize hâkim olan Müttefiklere, şimdi, bütün taarruz ve çıkarma yolları açıktır. Bugünkü durumda, Balkanların yolu Türkiyeden ve Boğazlardan geçmez. Müttefikler için, en kısa yol, Yunanistanın, Arnavudluğun, Yugoslavyanın batı kıyılarına giden İoniyen ve Adriyatik denizlerinden geçer. İtalyan çizmesinin ökçesinden bu kıyılara olan mesafeler, deniz ve hava filoları için birer adımdan ibarettir. Eğe denizinin anahtarı olan Giridi ve şimdi Alman işgalinde bulunan Eğe adalarını, İtalyanlarla Almanların çarpışıp durdukları Oniki Adayı bile işgale lüzum yoktur. Artık Müttefiklere açık olan Otrant boğazından geçmek ve Santa Maria burnundan Manfredonya körfezine kadar uzanan Pulya kıyılarından - ki daha şimdiden Müttefiklerin elindedir - Adriyatik denizinin Balkan kıyılarına atlamak gayet kolaydır.

Amerikan gazetesinde o yazıyı yazan muharrir, bir ceb atlasına bakarsa, bunları görür. Dalmaçya kıyılarında, Yugoslav ve Epir sahillerinde de Yunan vatanperverleri, Brendizi ve Bari'yi zapteden Anglo - Sakson ordularının top seslerini dinliyerek onları beklerlerken Türk tarafsızlığının Müttefik ordularım ilerlemesine engel olduğunu söylemek, yalnız siyaset, yalnız strateji değil, coğrafya da bilmemezlikten başka bir şeye atfolunamaz.

Bugün ELHAMRA Sinemasında

BORİS
KARLOFF
KADIN
KASABI

İlâveten: HALK DANSLARI

BUGÜN

SARAY

Sinemasında mevsimin en büyük komedisi

ERKEK DÜŞMANI

Filmini mutlaka görünüz.

Baş rollerde:

Rosalind RUSSEL

ve

Walter PİDGEON

Seyircilerine çok güzel iki saat geçirtmektedirler.

BARBARA STANWYCK

ve

HENRY FONDA

Lüks ve zarif tuvaletlerile

SEN BENİMSİN

Müessir ve ihtiraslı filminde

Bu hafta

SÜMER SİNEMASI

seyircilerini gaşyetmektedirler.

Bugün 11 de tenzilâtlı matine

Holivud Dünyası

Yazan : *ABİDİN DAV'ER*

Holivud Dünyasının 21 inci sayısı Şarl Buvaye ve Polet Godarın birlikte çekilen en yeni resimlerile (üç renkli) süslü olarak çıktı.

Bu sayıda: Meğer sun'î bir bahçede imisiz — İsviçre lokantasının âdetleri — Donanma gecesi gibi — Bayan Şaziyenin istediği — Rüzgâr Gibi Geçti romanının muharriri bizi bekliyor — Marlene Ditrich'e âşık — Muz yemek ayıb mı? ve ilâh... Her yerde 10 Kr.

Zengin Renk ve Çeşidlerde

FÖTR,
TAVŞAN,
VELUR,
VUALET
ve GARNİTÜR

İle TUVALET için güzel ve müntehab ÇİÇEKLER İstiklâl caddesinde Karlman karşısında 365/1 No. Tom Tom apartımanında

Kadın Şapka Levazımatı

MÜESSESESİNDE BULURSUNUZ.

Başlangıçtan Tanzimata kadar

TÜRK EDEBİYATI TARİHİ

Yazanlar:

NİHAD SAMİ BANARLI — HIFZI TEVFİK GÖNENSAY

Maarif Vekilliği talim ve terbiye heyeti kararile liselerimizde okutulması tamim ve tavsiye edilen bu eser, üçüncü defa olarak basılmıştır.

İki yıldanberi çok büyük bir alâka ile karşılanan ve edebiyat tarihimizi en toplu ve en sistemli bir şekilde tanıtan bu güzel kitab, Liselerin İkinci Sınıf Programlarına aid Bilgileri en ölçülü bir şekilde ihtiva eden yegâne TÜRK EDEBİYATI TARİHİ'dir. Fiatı 115 kuruştur.

REMZİ KİTABEVİ

YENİ ÇIKTI

HARB HATIRALARIM

Yazan: General ALİ İHSAN SABİS

250 kuruş. İnkılâp Kitabevi ve diğer kitabcılarda.

İKİNCİ CİHAN HARBİ, birinci cildi: 200. İkinci cildi: 125 kuruş.

BUGÜN

İPEK SİNEMASINDA

Büyük bir aşk, macera ve heyecan şaheseri

Kırbac Altında

(TÜRKÇE)

Baş rollerde:

Tyrone POWER
Gene TİERNEY

AYRICA:

SAADET KUTUSU

TÜRKÇE SÖZLÜ

Bugün seanslar: 11,15 — 2 — 4.15 — 6,30 ve 9 da

İÇKİSİZ SAZ

Cağaloğlu ÇİFTESARAYLAR Bahçesinde

Her pazar saat 14 ten saat 19 a kadar 20 kişilik KÜME SAZ heyetile birlikte

Eşsiz okuyucu ***HAMİYET Yücesesi***

Dinlemek fırsatını kaçırmayınız.

Ayrıca: Üstad ZURNA EMİN ve DARBUKA HASAN TAHSİN'den KÂĞIDHANE ve OYUN HAVALARI

RAŞİD RIZA

Tiyatrosu: BU GECE

CAĞALOĞLU

ÇİFTESARAYLAR

BAHÇESİNDE

AR
Sineması
FEVKALÂDE FİLMLERLE
Pek yakında açılıyor
BEYOĞLU MELEK SİNEMASI KARŞISINDA

BU AKŞAM TEPEBAŞI Belediye BAHÇESİNDE

MÜNİR NUREDDİN

VE ARKADAŞLARI

Çocuk Esirgeme Kurumu Taksim Şubesi menfaatine

MUALLÂ GÖKÇAY

ve memleketin en güzide san'atkârlarından müteşekkil 16 kişilik muhteşem

SAZ HEYETİ

BİRÇOK SÜRPRİZLER

Yaz mevsiminin bu gecesini kaçırmamak için erken teşriflerini sayın halkımızdan rica ederiz.

ALAFRANGA KISMINDA

Saat 3 e kadar FEVKALÂDE EĞLENCELER. Telefon: 42690.

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Mr. Roosevelt'in nutkundan anlaşılan noktalar

Müttefiklerin İtalyadaki durumlarını düzelttikleri ve teşebbüsü ele aldıkları sırada Mr. Roosevelt, Amerika kongresine en mühim mesajlarından birini gönderdi ve bu mesaj ile yalnız Amerikanın değil, Birleşik milletlerin siyasetlerini ve hedeflerini anlattı. Bu mesajda göze çarpan ilk nokta, Müttefiklerin İtalya yarımadasına askeri kuvvetler çıkarmakla iktifa etmiyerek, Quebek konferansında verilen kararlar dairesinde yeni çıkarmalar yapmak üzere olduklarıdır. Quebek konferansının iki kol halinde, kısmen Washingtonda, kısmen Londrada devam ettiği bu sırada Mr. Roosevelt'in bu sözleri söylemesi, Quebek sonu konferansların da iki tarafı hoşnud eden bir tarzda gelişmekte olduğuna delâlet edebilir.

Quebek'in, bir taraftan Washingtona, diğer taraftan Londraya dal budak salmasının sebebi, Müttefiklerin Sovyet Birliği ile harb sonuna aid meseleler üzerinde anlaşmak ve bu anlaşma sayesinde aralarındaki askeri elbirliğine de yeni bir hız vermek istemeleridir. Müttefikler, bu şekilde hareket etmekle, garbi Avrupaya büyük bir çıkarma yapmaktan kendilerini alıkoyan en mühim âmilin, hazırlıksızlık olmaktan daha mühim olduğunu gösteriyor ve meselenin daha fazla bütün Avrupanın alın yazısile alâkalı olduğunu belirtmiş oluyorlardı. Mr. Roosevelt, Müttefiklerin, Almanyaya karşı yeni taarruzlara girişmek üzere olduklarını söylemekle ve bu taarruzları başaracak kuvvetere ve silâhlara bol bol malik olduklarını anlatmakla, Sovyetlerle Müttefikler arasındaki siyasi durumun iyi bir safhaya girmiş olduğunu gösterdikten başka askeri vaziyetin, geçirmek üzere olduğu yeni inkişafları da aydınlatmış oluyor. Yani Müttefiklerin Sovyetler Birliği ile yaptıkları konuşmaların müsbet bir surette son bulması üzerine, yeni bir taarruza geçeceklerine hükmetmek mümkündür.

Mr. Roosevelt, Müttefiklerin bu işi başarmağa yetecek kuvvetleri ve silâhları bulunduğunu anlatırken Avrupa kalesinin Müttefik hücumlarına dayanamıyacağını anlatmak için bu kalenin tavansız olduğuna da işaret etmiş ve Müttefiklerin hava akınları sayesinde kaleyi içinden tahrib ettikleri ve edecekleri gibi onu dıştan da tahribe muvaffak olacaklarını anlatmak istemiştir.

Mr. Roosevelt, yalnız Avrupadan ve Akdenizden bahsetmedi. Çünkü kendisi şark ve garb harbini, yani dünya harbini bir arada mütalea eder ve bütün harbi, azami süratle bitirmek ister. Fakat garbdaki ve Akdenizdeki harbin, Müttefikler lehinde devam ettiği aşikâr değil mi? Onun için Mr. Roosevelt, şarktaki harbin büsbütün hızlandırılacağını ve neticede hem Avrupanın kurtarılacağını, hem Japonyanın mağlûb edileceğini söylemiştir.

Fakat Mr. Roosevelt, bu neticeye varmak için bugünkü istihsali de kâfi görmemekte ve istihsali arttırmak üzere her tarafı teşvik etmektedir.

Mr. Roosevelt, harbin uzun süreceğine kanidir. Fakat harbi mümkün mertebe kısaltmanın çaresi, harb istihsalini arttırmak ve her cephede kat'i darbeler indirmektir.

Mr. Roosevelt'in son nutku, Sovyetlerle Müttefikler arasındaki münasebetlerin aldığı mahiyet hakkında geniş bir merak uyandırmış bulunuyor.

Fakat bu merakı bir takım tahminlerle tatmine uğraşmak beyhudedir. Bu merakı, ancak hakikatin anlaşılması tatmin edebilir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Teşekkür

Bizi sonsuz acılar içinde bırakan kızımın cenaze merasiminde bulunmak veya bizzat gelmek veya telgraf ve mektub göndermek suretile büyük kederimize iştirak etmek lûtfunda bulunan aziz arkadaş ve dostlarımla talebelerime şükran ve minnetlerimi sunar, ayrı ayrı cevab veremediğimden aflarını dilerim.

Şemseddin Günaltay

Nikâh merasimi

İstanbul beden terbiyesi muallimlerinden Halûk Hekimoğlu ile beden terbiyesi İstanbul bölgesi memurlarından Bayan Meliha Yapakçı'nın nikâhları dün Kadıköy Evlenme dairesinde icra edilmiştir. Genc evlilere saadetler dileriz.

Almanlar Salerno'da geri çekiliyorlar

(Baştarafı 1 inci sahifede)

hım surette insan ve malzeme takviyeleri ve ezcümle tank çıkarmışlardır. Son verilen haberlere göre Müttefik donanması İschina adasını da işgal eylemiştir. Ponza ve Procida adaları da elimizdedir.

Hava kuvvetleri Roma ile Napoli arasındaki hava meydanlarını ve daha cenubda Bescara ve Potenzayı bombalamıştır.

Alman tebliği

Berlin 18 (a.a.) — Alman orduları Başkumandanlığının tebliği: Salerno bölgesinde dün taarruzlarımızla düşmanın şiddetli karşı taarruzları birbirini takib etmiştir. Düşman kuvvetli hava teşkilleri ve büyük çapta gemi toplarile desteklenmiştir. Bilhassa cephenin cenub batı kesiminde yeniden karaya çıkarılan sayıca üstün düşman teşkillerile yapılan muharebeler ehemmiyet kesbetmiştir. Muhafaza kıt'alarımız çarpışarak nakil vasıtalarını tamamile tahrib ettikten sonra Kalabria'dan ayrılmışlar ve dün Salerno bölgesinde faaliyette bulunan tümenlerle irtibatı temin etmişlerdir.

Elba adasında Badoglio tarafını iltizam eden 700 İtalyan askeri teslim olmuş ve silâhları alınmıştır.

Almanlar nerede müdafaa-hattı kuracaklar?

Ankara 18 (R.G.) — Bugün verilen haberlere göre, Almanlar Salerno mıntakasında sol cenahlarını geri almaktadır. Almanların bu şekilde yeni bir müdafaa hattı kurmak için gayret sarfettikleri zannolunmaktadır. Yeni Alman müdafaa hattının Salerno şimalinde Torre Greco ve Torre Annunziata'dan başlıyarak doğuya doğru Adriyatik sahiline kadar bir cephe tesis edecekleri sanılmaktadır. Böyle bir cephenin uzunluğu 150 kilometre olacaktır.

İtalyada açlık başgösteriyor

Lugans 18 (a.a.) — Milanodan gelen bir yolcunun anlattığına göre Alman askerleri dolu tüfeklerle ve kayışlarından sarkan bombalarla Milanonun sokaklarında devriye gezmektedirler. Mahdud kıtalarla Almanlar tamamile bitkin ve açlıktan mustarib bir halkı kontrol etmektedirler. Almanlarla İtalyan işçileri arasında öldürücü ve şiddetli muharebeler olmuştur.

Milanoda yiyecek buhranı gittikçe artmaktadır. Halk, dükkânları yağma etmiştir.

***

Madrid 18 (a.a.) — Romada yiyecek maddeleri azaldıkça yarı aç kalan halk arasında karışıklıklar çoğalmaktadır. Hergün Alman kıt'alarile sokak muharebeleri yapılmaktadır. Öğrenildiğine göre terhis olunan İtalyan askerleri halkı silâhlandırıyor.

İsviçre tekzib ediyor

Berne 18 (R.) — İsviçre ordusu başkumandanı General Guisot'nun memleketin cenub kantonlarındaki müdafaa tedbirlerini gözden geçirmek üzere yaptığı seyahatten dönmüş olduğu bildirilmektedir. Bu münasebetle İsviçrenin yabancı ordularının geçmesi için bazı müsaadeler vermiyeceği bir daha teyid olunmaktadır. Bundan başka Almanyanın İtalyaya asker ve malzeme nakliyatı yapılması için talebde bulunduğu hakkındaki haberler kat'i surette tekzib edilmiştir.

Şimalî İtalyaya faşist valiler tayin ediliyor

Venedik 18 (E.P.) — Venedik; Milâno, Turin, Cenova ile şimali ve merkezi İtalyanın bütün şehirlerinde Badoglio'nun tayin ettiği valiler ve diğer idare memurları azledilerek bunların yerine Badoglio'nun hapsettiği eski valiler ve memurlar ikame edilmektedir.

Mussolini dün gece İtalyan milletine hitab etti

(Baştarafı 1 inci sahifede)

20 dakika, belki de daha az sürmüştü. Her ne suretle olursa olsun kendisile anlaşmak imkânsızdı, çünkü o kararını zaten evvelden vermiş bulunmaktaydı.»

Mussolini bundan sonra Kral sarayından çıkarken nasıl tevkif edildiğini, ve Alman paraşütçüleri tarafından nasıl kurtarıldığını anlatmıştır.

Mussolini bundan sonra bir çok İtalyanların beklemelerine rağmen tahtından feragat etmiyen Kralı bahis mevzuu ederek demiştir ki:

«— İtalyan hanedanı, harbin bütün safhalarında bozgunculuğun ve Alman düşmanı propagandasının bir merkezi halinde idi. Kral hanedanı, Badoglio ve faşist partisinin bazı erkânı İtalyaya karşı siyasî suikasdı hazırlamışlardır. Mütareke müzakereleri gıyabımda ve tevkifimden evvel cereyan etmekteydi. Halbuki ben bu hanedanı 20 yıl evvel inkirazdan kurtarmıştım.»

Mussolini, mütareke şartlarının şimdiye kadar görülenlerin en ağırı olduğunu belirtmiştir.

Mussolini devamla demiştir ki:

«— Kralın ihaneti yüzünden şerefimizi kaybettik ve bu harb esnasında fethettiğimiz bütün memleketleri de, Adriyatik denizinde, Akdenizde, cenubi Balkanda ve Fransadaki kazanclarımızı elden kaçırmak mecburiyetinde kaldık. Zelil bir mevkide bırakılan ve yardım edilmemiş olan ordu dağılmış ve sivil ahalinin kahkahaları altında kendi müttefikleri tarafından silâhtan tecrid edilmiştir. Harb filomuz Maltada düşmanlarımıza teslim edilmiştir. Yalnız hava kuvvetlerimiz malzemesinin esaslı kısımlarını kurtarabilmişse de artık filen hiç bir savaş kuvvetini haiz bulunmamaktadır. İtalyan ittihadı çökmemiştir. İtalya zaten ötedenberi esas itibarile Krallıktan ziyade cumhuriyet idare şeklini tercihe meyletmiştir. Kurmak istediğimiz devlet, kelimesinin en geniş manasile milli v sosyal olacak, bidayetteki manasile faşist bir devlet şeklini alacaktır. Bizim istediğimiz şunlardır:

1 — Tekrar Almanya, Japonya ve diğer müttefiklerin yanında silâhlara sarılmak.

2 — Milis özü etrafında toplanacak olan ordunun tekrar teşkili.

3 — İhanet edenlerin ve yeni hükûmete tâbi olarak, bu suretle düşmanın safları arasına dahil olanların bertaraf edilmesi.

4 — Plütokrasinin izalesi ve devletin istinad edebileceği sosyal bir temelin kurulması.

İtalyanın teslim olmamasından dolayı sevinen düşman bilmelidir ki, İtalya, Almanya ve Japonya nihai zafere kadar savaşacaklar ve asla teslim olmayı hatırlarından geçirmiyeceklerdir.»

İtalyan büyük elçiliğinin bir tavzihi

İtalyanın Ankara büyük elçiliği matbuat bürosundan tebliğ edilmiştir:

Muhtelif şayiaların, şu veya bu şekilde haberlerin deveran etmesi üzerine, İtalya büyük elçisi Ekselâns Guido Rocco'nun haşmetlû III Vittoria Emanuel'in Türkiyede mümessili sıfatile 14 eylûlde Türkiye Reisicumhuruna itimadnamesini takdim ettiğine işaret olunmaktadır.

İtalyan elçiliğinin ve Türkiyedeki İtalyan konsolosluklarının bütün azaları meşruiyeterini ve kraliyet hükûmetine olan sadakatlerini teyid ederler.

İtalya elçilikleri kraliyete sadık

Londra 18 (B.B.C.) — Bugün İsveç, Finlandiya ve Arjantindeki İtalyan sefaretleri Krala sadakatlerini ve Kraliyet hükûmetinden başka İtalyan hükûmeti tanımadıklarını bildirmişlerdir.

Yeni Bulgar kabinesi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

yüksek vatanî vazifeler menfaatine yurddaşlık ve milliyet hislerine güvenmektedir. Hükûmet memleketin düzeni ve emniyeti için bütün kanunî tedbirlerin vakit geçirmeden ve âmansız bir şiddetle, memleketimizin mukadderatı bakımından çok mühim olan günlerde Bulgar sıfatile vazifesini unutan herkese karşı tatbik edileceğini belirtmeğe kendisini mecbur addetmektedir.»

Hükûmet beyannamesi bundan sonra iktısadi, içtimai, mali meseleleri bahsetmekte, devlet memurlarının maddi vaziyetinin ıslah edileceğini haber vermekte, zirai istihsalin ıslahı ve tezyidi çarelerine bakılacağını ve halkın maişet seviyesinin yükseltileceği de bildirilmektedir»

İngiliz politikası

(Başmakaleden devam)

yesinin hayati zaruretlerini gösteriyorlar. İngiliz imparatorluğu, sınırları çevrili bir toprak bütünü değildir; dünyanın dört bir tarafına yayılmıştır; hemen her yerde az veya çok ilişiği vardır. İmparatorluğun böylece devamı herşeyden önce muvasala yollarının emniyetine bakar. Muvasala yollarının emniyeti ise, ilkönce Avrupa politik sisteminin, sonra da büyük devletler arasındaki münasebetler sisteminin denkliğine bakar. İmparatorluğunu muhafaza etmek gayesinden ayrılmıyan bir İngiltere bu iki sistemin iyi işlemesinde nâzım bir rol oynamağa mecburdur. Eski sistem, varlığını, umumî hayat şartlarına yahud yerleşmiş herhangi bir muvazeneye borclu değildi ki, bunların değişmesile kıymetinden kaybetmiş olsun. Bilâkis o sistem, imparatorluk bütününün zarurî kıldığı bir takım şartlardan doğmuştu ve bunun için de imparatorluk bugünkü bütünlüğü içinde yaşadığı müddetçe onu değiştirmek bahis mevzuu olamıyacaktır.

İngiliz gazetelerinde münakaşası yapılan bu düşünceler, yarınki Avrupanın çehresini belirtmek bakımından dikkatle takib edilmeğe değer. Bunların dış matbuata aksediş şekli daha ziyade politika kanaatlerinin rengine göredir. Umumiyetle solcu geçinen gazeteler, Sovyet Rusyaya temin edeceği menfaatleri hesablıyarak nüfuz bölgeleri fikrini benimser görünüyorlar. Bunu zararlı bulanlar eski sisteme taraftarlık ediyorlar. Fakat mühim olan, Londradaki münakaşaların dışarıdaki akislerinden ziyade bu bahiste İngiliz hükûmetile umumi efkârının hangi tarafı tuttuğudur. Bu noktayı başka bir yazımızda gözden geçireceğiz.

NADİR NADİ

Ege denizinde

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ba uçakları Spilit ve Trojir'i şiddetle bombardıman etmişlerdir.

Balkanlara gönderilen Rus kumandanları

Berlin 18 (a.a.) — Yarı resmi bir kaynaktan bildiriliyor:

Berlindeki siyasi mahfiller Sovyetlerin Balkanlar üzerindeki emelleri ile alâkalı olmak üzere son günlerde görülen büyük faaliyet üzerine dikkati çekmektedirler.

Kominternin eski umumî kâtibi Dimitrofun bir demeci üzerinde bilhassa durulmaktadır. Dimitrof bu demecinde Bulgaristanın İtalya gibi hareket ederek Mihverden ayrılmasını tavsiye etmiştir.

Bu belirtilerden de anlaşıldığına göre, Moskova hükûmeti, Balkanlardaki Sovyet iddialarını ileri sürmek için münasib zamanın geldiğine hükmetmiş olsa gerektir.

Berlindeki siyasî mahfillerde işaret edildiğine göre, bu siyasi hareket askeri bir hareketle tamamlanmaktadır. Filhakika, doğru haber almakla tanınmış Afton Tidningen gazetesinin yazdığına göre, eski Yugoslavyadaki çetelerin harekâtını idare etmek üzere buraya Sovyet kumandanları gönderilmiştir.

Berlin mahfillerine göre, bu vaziyet Sovyetlerin Avrupa hakkındaki niyetlerini aydınlatmaktadır.

Dimitrof Kahireye gelmiş

Londra 18 (a.a.) — Balkanlarda pek yakınlarda vaziyetin mühim inkişaflar arzedeceği söylenmektedir. Alınan haberler Sovyet müşahidi Dimitrofun Kahirede bulunduğunu teyid etmektedir.

Adalardan memleketimize iltical ar devam ediyor

İzmir 18 (Telefonla) — Ayın on beşindenberi Marmaris ve Dalaman çiftliği sahillerine Rodostan ve diğer adalardan bir yüzbaşı, üç üsteğmen, 46 nefer ve 12 sivil iltica etmiştir. İlticalar devam etmektedir. Bu rakamlar, bundan evvel bildirdiklerime dahil değildir. Dikkate şayan olan cihet, ilk kafile olarak gelenlerin yanlarında silâh bulunmamasıdır. Bunlar ancak bir mavzer, bir kaç tabanca getirebilmişlerdir. Zabitler Muğlada kamplara yerleştirilmiştir. Neferler de Muğlaya sevkedilmektedir. Siviller henüz Marmaristedir.

Ankarada kira kuntratlarının tetkikine başlandı

Ankara 18 (Telefonla) — Ankara Belediye kira kuntratlarının tetkikine başlamıştır. Fazla kira alan altı kişi millî korunma mahkemesine verilmiştir.

Askerî terfi listesinin ikinci kısmı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Piyade yarbaylıktan albaylığa terfi edenler:

Tahir Tunçer, Bedri Büyükalp, Şevket Korlas, Nasih Alpman, Fethi Emiroğlu, Abdülhamid Akalın, Halid Özgüç, Ali Baykal, Galib İzcioğlu, İhsan Taylan, Nihad Solik, Kemal Ataünal, Mehmed Seyhan, İzzet Yavuz Kızıltan, Refik Tunca, Şevki Ökton.

Piyade binbaşılıktan yarbaylığa terfi edenler:

Kâzım Demirkan, Mehmed Kuran, Mustafa Çora, Lûtfi Tamo, Hilmi Yolaç, Sacid Bilgiç, Ali Akçadoğan, Kemal Güven, Ali Can, Şefik Özgör, İhsan Şenkartal, Müştak Oruç, Şevket Ozatman, Ömer Öner, Şükrü Yılmaz, Suphi Kıral, Kâmil Çelikok, Asım Aydın, Nuri Bölükbaşı, Zeki Karabulut.

Piyade yüzbaşılıktan binbaşılığa terfi edenler:

Emir İmal, Hikmet Aydınalp, Galib Ünver, Nami Yayak, Necati Orhan, Cevad Yamanoğlu, Hilmi Giray, Cemal Özkan.

Süvari yarbaylıktan albaylığa terfi edenler:

Nazmi Akıncı, Hilmi Öner, Faik Önal.

Süvari binbaşılıktan yarbaylığa terfi edenler:

Vehbi Balkan, Vehbi Şavaşer.

Topçu yarbaylıktan albaylığa terfi edenler:

Nuri Akal, Cemal Akluğu, Sıtkı Köker, Muharrem Akgöza, Sadi Uzanır, Kâmil Ökten, Hakkı Yenilmez, Şükrü Akınsa, Behçet Özdemir, Feyzullah Tüzünalp, Kâzım Ünalan, Ziyaeddin Ünsal, Ali Bayrak, Halil Tümer, Cevdet Süer, Rifat Teske, Emin Gürel, Sıtkı Sürsal, Yusuf Öner, Vahab Tezcan, Remzi Savrul, Nazmi Gürel, Aziz Tuncay.

Topçu binbaşılıktan yarbaylığa terfi edenler:

Hakkı Tulgar, Seydi Oktay, Zeki Ergüden, Rahmi Belgerden, Etem Güney, Musa Ünlü, Nuri Akar.

Hava yarbaylığından albaylığa terfi edenler:

Abdullah Uçar, Mazlûm Keyük.

İstihkâm yarbaylığından albaylığa terfi edenler:

Cafer Engin, Sadi Aktan.

İstihkâm binbaşılıktan yarbaylığa terfi edenler:

Rıza Kumay, Rifat Yenal, Ruhi Çağatay.

İstihkâm yüzbaşılıktan binbaşılığa terfi edenler:

Kenan Özşimşek,

Nakliye binbaşılığından yarbaylığa terfi edenler:

Şevket Tuncell,

Levazım yarbaylığından albaylığa terfi edenler:

Vasıf Barıtoğlu, Emin Öze, Abdülcebbar Bayrak, Ziya Bekmen,

Levazım binbaşılığından yarbaylığa terfi edenler:

Hakkı Aydın Yazıcı, Emin Altınordu, Bahri Aktüğün, Celâl Tarlan,

Tabib yarbaylıktan albaylığa terfi edenler:

Sabri Ertenü, Ziya Bingöl, Hilmi Cayıtürk, Etem Akat, Muhtar Davaz, Halid Baran, Kemal Tuğ,

Tabib binbaşılıktan yarbaylığa terfi edenler:

Visali Ersan, Haydar Arıncar, Şükrü Ansay, Fuad Soer,

Yedek piyade yarbaylığından albaylığa terfi edenler:

Üzeyir Okan, Muharrem Zeren, Haydar Günalp,

Yedek süvari yarbaylıktan albaylığa terfi edenler:

İbrahim Artunc, Şevki Akın,

Yedek topçu yarbaylıktan albaylığa terfi edenler:

Lûtfi Kaygaç, Nuri Alpman,

Yedek istihkâm yarbaylıktan albaylığa terfi edenler:

Basri Gülsoy,

Yedek eczacı yarbaylıktan albaylığa terfi edenler:

Cemil Sezen.

Yıldız bahçesi halka açıldı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ki büyük havuzun ve etrafının temizletilmesi için 35 bin lira harcanmıştır. Çadır köşkünün içi, Çubukludaki Hidiv köşkünden satın alınan Viyana mamulâtından gayet kıymetli kanape ve koltuklarla döşenmiş ve köşk, devrinin üslûbu tamamen muhafaza edilmek suretile esaslı şekilde tamir görmüştür.

Yıldızdaki Malta köşkü de tamir edilmektedir. Bu da yakında ziyaretçilere açılacaktır.

Dün akşamdan itibaren Yıldız bahçesini halktan arzu edenler onar kuruş duhuliye mukabilinde ziyaret edebileceklerdir. Mekteblilerden yalnız beş kuruş alınacak, ailelerile birlikte gelen çocuklar, bahçeye parasız gireceklerdir.

Mr. Standley Washingtona gidiyor

Londra 18 (B.B.C.) — Amerika Birleşik devletlerinin Moskova elçisi Amiral Standley'in hükûmetile istişarelerde bulunmak üzere Washingtona döneceği bildirilmektedir. Elçinin bu seyahatinin Londrada cereyan eden üçler konuşmasile alâkadar olduğu ve Rusyadaki askerî harekât hakkında bir rapor vereceği tahmin olunmaktadır.

Vefat

Tüccardan İhsan Koç'un ailesi ve Zekeriya kaptanın kızı Bn. Hüsniye Koç vefat etmiştir.

Cenazesi bugün Sultanahmed Yerebatan Şeftali Sok. No. 6 evinden kaldırılarak Beyazıd camiinde öğle namazını müteakıb cenaze namazı kılındıktan sonra Edirnekapı mezarlığındaki aile makberesine defnolunacaktır. Mevlâ rahmet eyliye.

***

Bay Edvard Hazaryan (Sarraf) vefat etmiştir. Cenaze merasimi yarın 20 eylûl 1943 pazartesi günü saat 14,30 da Feriköy Vartanantz Ermeni kilisesinde icra olunacağı teessürle ilân olunur.

İşbu ilân hususî davetiye yerine kaimdir.

Cenaze levazimatı Becidyan

Almanlar Kiefi müdafaaya hazırlanıyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

kâta dair neşrettiği tebliğe göre, Azak denizi mıntakasında Melitonol' a doğru ilerliyen Kızılordu kıt'aları Nagaosk şehrini almışlardır. Dnieuropetrowsk istikametinde ilerliyen kıt'alar mühim Pawlograd şehrini almışlar ve bu suretle Dnieper dirseğine 60 kilometre yaklaşmışlardır.

Briansk'ın şimalinde Roslaul'a doğru hareketlerine devam eden Kızılordu bu kesimde de Shurowka şehrini ele geçirmiştir.

Hadiseler Arasında FELEK

Profesörün kaygusu

Memleketin, değil sade memleketin Avrupanın da tanınmış âlimlerinden olan bir profesörle şu günlerde kısaca görüşmek saadetine nail oldum. İlmin, ilme yıllarca hizmetin ve o hizmet sırasında edinilmiş paha biçilmez tecrübenin verdiği salâhiytele konuşuyordu. Bu konuşmada idmanlı bir şampiyonun, en güç kuvvet ve sürat hünerlerini her faniye nasib olmıyan rahatlıkla yapıverişindeki şayani hayret eda vardı.

Profesör, gözlerini daldıra daldıra şu nokta üzerinde durdu:

— Bizde her şey var. Her birimizde başkasını kıskandıracak meziyetler mevcud. Münevverimiz eskisine nazaran bol, mütefekkirlerimiz de, hamdolsun çok. Lâkin frenklerin élite dedikleri bir seçme münevver sınıfını teşekkül etmiş göremiyoruz. Bu sınıf bir münevver kalabalığı demek değildir. Bu seçmeler, bir memleketin fikir âlemine nezaret eden sınıftır. Birbirile görüşmeden, tanışmadan, ayni davayı, ayni fikri velhasıl ayni hakikati müdafaa ederler, eskiden sözleşmişler gibi... Temenni ediyorum ki, bu sınıf en yakın zamanda vücud bulsun, dedi.

Doğrusu kendisine hak vermemek kabil değildi. Bu sözlerin tesiri altında bir müddet ezildim. Doluya koydum almadı, boşa koydum dolmadı. Nihayet kısa aklımla şu neticeye vardım:

Bizim tefekkür ve kavrayış kabiliyetimiz mükemmeldir. Zekâ denilen nimetten bol bol, hatta bazan şımaracak kadar nasib almışız. Gerçi her zeki gibi mantığa pek rağbet etmeyiz ama, muhakememiz de fena değil. Lâkin gelgelelim fikir denilen şeye kıymet vermemekteyiz. Başkasının fikrine değil, kendi fikrimize de kıymet vermemekte ve ilk sıkıda hemen safra atar gibi ondan kurtulmaya çalışmaktayız. Halbuki bir mendilimizi almak isteseler bizden, kudretimize göre dövüşür, onu elden çıkarmamaya gayret ederiz ya! Fikirlerimiz burun mendilinden de mi müptezel?

Denebilir ki, hep:

— Mal canın yongasıdır. Meseline uyup maddeye kıymet vere vere kötürümleşmiş olan fikir terazimiz onu tartamamakta, biz de değerini ölçemediğimiz bu fikirlerimizi atı atı vermekteyiz.

Acaba bize fikrin kıymetini hatırlatmak için ceza kanununda mal müdafaası için mal sahiblerine verilen hak gibi haklar mı tanımalıdır?

Ciddî konuşuyorum, bir fikir kıskançlığı lâzımdır. İnad demiyorum, hatada, karada ve kötüde sebat demiyorum; ama en âfaki bahislerde dahi en doğru fikirlerimize olan rabıtamız bir tramvay biletine karşı olan vefamızdan fazla değildir. Böyle oldukça, profesörün ümidi bilmem nasıl tahakkuk eder? Bize bir fikir kıskançlığı, fikir gururu lâzımdır.

B. FELEK

Piyasaya markalarını tanımadığınız bir çok traş bıçakları çıkmıştır. Kalitesi belli olmıyan bu traş bıçakları yerine daima yüksek evsafta mal imal eden HASAN deposunun herkesçe malûm halis Alman çeliğinden yapılan

HASAN TRAŞ BIÇAĞI

kullanınız. HASAN DEPOSU ve ŞUBELERİNDE 10 adedi 65 kuruştur. - Toptancılara tenzilât.
HASAN TRAŞ SABUNU, HASAN TRAŞ SABUN KREMİ, HASAN TRAŞ PUDRASI traş zevkini itmam eder.

Meraklılara Müjde:

Aylardanberi beklenilen ve dünyaca tanınmış

FİNE WOOLLEN Co. Ltd.

İngiliz Müessesesinin kumaşları bu kere

PAZARKAYA

Kumaş mağazasına geldiğini ve BUGÜNDEN itibaren satışa çıkarıldığını sayın müşterilerimize arzederiz.

SULTANHAMAM 1/11. Tel: 20046.

3 üncü Mıntak aEtibba Odası Reisliğinden:

Oda İdare Heyetile Haysiyet Divanı azalarının intihab günü olduğu evvel ilân edilmiş olan 2/10/943 gününün Ramazan Bayramına tesadüf ettiğinden 9/1 943 cumartesi günü saat 14 e talik edilmiş olduğu ilân olunur. (944

AKÜMÜLÂTÖRLERİNİZDEN
MEMNUN OLMAK İSTER MİSİNİZ?

AMERİKA «THE BATTERY LABORATORİES» in gizli formülü ile hazırlanan garantili T. Ü. İ. marka akü plâklarını kullanınız. Her cins mevcudu olduğu gibi sabit ve büyük eb'ad aküller için sipariş kabul edilir. İzmir İsmetpaşa Bulvarı No 27. Telefon: 3684 TALÂT ÜLKÜ

Fazla şişmanlığa karşı
RADYOKARBON
TABLETLERİ

Mide ve Barsakların muntazam çalışmasını temin eder.
Bütün eczanelerde bulunur. Kutusu 70 kuruştur.

Ademi iktidar ve
Bel gevşekliğine karş
HORMOBİN
HER ECZANEDE BULUNUR. P. K. 1255 Reçete ile satılır.

BİRİNCİ SINIF OPERATÖR
Dr. CAFER TAYYAR KANKAT
ŞİŞLİ CERRAHİ KLİNİĞİ
Umumî cerrahi (APANDİSİT, FITIK, İDRAR YOLU, MİDE. GÖĞÜS KADIN AMELİYATLARI) modern ameliyatlar (DİMAĞ, ESTETİK, YÜ BURUŞUKLUĞU, YÜZ KILLARI, GÖĞÜS VE KARIN SARKIKLIĞ ameliyatları yapılır. Muayene öğleden evvel Tel: 80093

Topuzun Kısmeti

Yazan **Mahmud Yesari**

No. 47

Rükneddin — Bugüne kadarki masrafları var. (Kâğıdlara bakar, hesab eder:) Onlar da bin dokuz yüz seksen lira tutuyor.

Vahan — Buraa geleli bir aydan fazla olmuştur.

Rükneddin — Bir buçuk aya yakın.

Vahan — Epey açılmışız.

Rükneddin — Anastasyanın aylığı, bahşişleri de içinde. Yeniyor, içiliyor. Çocuğu, hiçbir şeyden mahrum etmiyoruz.

Vahan — Dorgusu, bir kuş sütü eksiktir.

Rükneddin — Bunlar altı bin dört yüz yirmi beş ediyor. Biz de altı yüz sarfetmişiz. Yedi bin yirmi beş.

Vahan — Sunturlusuna gelelim.

Rükneddin — Orası firaklı. Kırk dokuz bin sekiz yüz elli.

Vahan — Altından kalkılacak gibi değil.

Rükneddin — Hepsi elli altı bin sekiz yüz yetmiş beş ediyor.

Vahan — Geriye ne kalıyor?

Rükneddin — Bu hesaba göre.... (Rakamları toplar:) Kırk üç bin yüz yirmi beş kalması lâzım.

Koço — Hık!

Vahan — O gıdar var?

Rükneddin — Aşağı yukarı. Hem, ne telâş ediyoruz. Daha battık sayılmayız. Elimizde kırk üç bin lira para var. Üç bin lirasını masrafa çıkaralım. Geriye kırk bin lira kalır. Kırk bin lira ile iş yapılmaz mı?

Vahan — Kim demiş? Dünyanın işi yapılır.

Rükneddin — On beşer binden iki apartıman alınır. Kalan on binle de, bir tezgâh kurulur. Ne tezgâhı olursa olsun. Sen, bir kere tezgâh kurmağa bak. Akmasa damlar. Tezgâhın işlemezi olmaz.

Son oyun

(Sabah. Saat on buçuk.

(Telefon çalıyor.

(Rükneddin, Topuz, Vahan, Koço, yemek odasında oturmuşlar, konuşuyorlar.)

Rükneddin — Vahan, telefona baksana!

Vahan — Ben, dükkân için Hovakime söylemiştim, haber edecekti. Mutlaka, o, olmalı. (Çıkar, biraz sonra, yüzü bozuk gelir:) Hacı Beyim, bir karı seni çağıroor.

Rükneddin — Kim olduğunu anlamadın mı?

Vahan — Sesinden ağnamadım. Kim olduğunu da söylemedi.

(Rükneddin, çıkar, telefon olan odaya gider.)

Rükneddin — (Telefonda:) Alo.

Kadın sesi — Kimsiniz?

Rükneddin — Benim. Rükneddin.

Kadın sesi — Bonjur Hacı. Ben, Jale.

Rükneddin — Sen misin? Telefon ettiğine çok iyi ettin. Ben de seni görmek istiyordum.

Kadın sesi — Hacı, bu gece seni muhakkak bekliyorum, yavrum.

Rükneddin — Ne var?

Kadın sesi — Mükemmel bir parti var.

Rükneddin — Senin partilerine karnım tok.

Kadın sesi — Neden yavrum?

Rükneddin — Temizlenmeğe niyetim yok.

Kadın sesi — Bu da ne demek?

Rükneddin — Ne demeği yok! Elli bini unutma.

Kadın sesi — Benim suçum ne?

Rükneddin — Seninle çok konuşacağım şeyler var.

Kadın sesi — Meselâ, neler?

Rükneddin — Şimdi, telefonda anlatamam.

Kadın sesi — Kısaca anlat.

Rükneddin — Senin ahbabların, kâğıtları ceblerinde serserilermiş, anladın mı?

Kadın sesi — Yalan!

Rükneddin — Yalanı yok. Ben, iyi yerden duydum.

Kadın sesi — Kimden?

Rükneddin — Çerkez Hâmidden, Baba Rifattan.

Kadın sesi — Hep yalan. Onlar, öyle adamlar değil. Sana isbat edebilirim.

Rükneddin — Nasıl?

Kadın sesi — Senden sonra, gene Şermi de vardı. Şermiye sorabilirsin. Başka ahbablarım gelmişti. Senin şüphelendiğin adamlar, altmış sekiz bin kaybettiler.

Rükneddin — Nediyorsun?

Kadın sesi — Sen, çok yanlış duymuşsun. Bu gece, bana gel. Anlıyor musun? Yalnız onlar gelmiyecekler, başkaları da var.

Rükneddin — Ama, ben, senin kâğıtlarından birşey anlıyamadım. Bana, işaret vermeği de bilmiyorsun.

Kadın sesi — Bu gece, idare edeceğim.

Rükneddin — Çok para lâzım mı?

Kadın sesi — Cebinde nekadar para çok olursa, o kadar kazanmak ihtimali çok olur.

Rükneddin — Doğru!

Kadın sesi — Gelecek misin?

Rükneddin — Geliyorum. (Telefonu kapar.)

***

(Jalenin apartımanındaki salon, Rükneddin, Topuz, Hasan Mertekoğlu, Tahir Delipoyraz, Bahri Akbudak, Şermi Adnan ve biri sarışın, biri esmer iki genç, masa kenarında oturmaktadırlar.)

Hasan — İki yüz lira.

Rükneddin — Peki, banko!

(Jale kâğıd verir.)

Hasan — (Kâğıdına bakar:) Kart.

Rükneddin — (Kâğıdına bakar:) Kart.

(Jale, iki tarafa kâğıd verir.)

Rükneddin — (Kâğıdları açar:) Dört oldu.

Hasan — (Kâğıdları açar:) altı.

Rükneddin — Mükemmel!

Hasan — (Jaleye elli lira verir:) Buyurunuz.

Jale — Mersi, yavrum!

Hasan — Üç yüz elli!

Rükneddin — Banko.

(Jale, kâğıd verir.)

Hasan — (Kâğıdlara bakar, açar:) Sekiz!

Rükneddin — (Kâğıdlara bakar, atar:) Enfes!

Hasan — Yedi yüz!

Rükneddin — Ona da peki! Banko!

(Jale, kâğıd verir.)

Hasan — Bin beş yüz!

Rükneddin — Peki! Banko!

(Jale, kâğıd verir:)

(Arkası var)

RADYO

Bugünkü Program

ANKARA
8,30 Program
8,32 Müzik (Pl.)
9,00 Haberler
9,15 Müzik (Pl.)
9,45 M. Üstadları
10,45 Sohbet
11,00 Şarkılar
11,30 Saz eserleri
11,50 Türküler
12,15 Salon orkes.
13,00 Haberler
13,15 Salon orkes.

★

18,00 Program
18,03 Türküler
18,20 Şarkılar
19,00 Haberler
19,20 Şarkılar
19,45 Konuşma
20,00 Dans orkes.
20,45 Serbest zaman
21,00 Fasıl heyeti
21,45 Müzik
22.15 Dans mü. (Pl.)
22,30 Geçmiş gün
22,35 Haberler
22,50 Kapanış

İSTANBUL
19,15 Şarkılar
19,30 Haberer
19,45 Türküler
20,00 Opera müziği
20,45 Klâsik eserler
21,15 Dans müziği
22,00 Haberler
22,15 Kapanış

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									■
2						■			
3								■	
4						■	■		
5								■	
6		■					■		
7			■	■		■			
8	■				■				
9				■					

Soldan sağa:

1 — Tanrıya karşı suçlu. 2 — Komşu bir devletin vatandaşı, Avrupalı bir millet. 3 — Kepazelik. 4 — Şiirde bir yeri uzatarak okuma usulü, bir renk. 5 — İlerileme. 6 — Gösterme (eski dilde), Akdeniz bitkilerinden birinin yarısı. 7 — İplik bükme aleti, insanın en hassas teli. 8 — Çocukların korktuklarından, fazlası göz kamaştırır. 9 — Birdenbire, yemişlerden birinin bir cinsi.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Akdenizdeki adalardan birinin halkından. 2 — Çiftleşme suretile çoğalma, deri. 3 — Tatbikatla ilgisi olmıyan, sıfat eki. 4 — Kısır olmıyan kadınlar (cemi). 5 — Aldatma vasıtası kullanan. 6 — Yamanın tersi, bir harfin okunuşu. 7 — Aşağı kısım, bir sayı. 8 — Nota, akıcı madde. 9 — İcabına bakmak.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	K	E	L	E	P	Ç	E	■	S
2	O	P	E	R	A	■	K	R	A
3	S	İ	H	■	S	E	V	E	N
4	T	R	İ	K	O	T	A	J	■
5	A	L	M	A	■	E	T	İ	■
6	R	İ	L	A	■	R	O	M	A
7	İ	■	E	N	İ	■	R	■	R
8	K	U	M	■	B	E	■	E	M
9	A	S	E	T	O	N	■	L	A

BORSA

İstanbul Borsasının 18/9/943 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterlin	5,22
New-York— 100 Dolar	130,50
Cenevre — 100 İsviçre Fr.	30,3255
Madrid — 100 Pezeta	12,89
Stockholm— 100 İsveç Kr.	31,1325
ESHAM VE TAHVİLÂT	
%7,5 933 Türk borcu tranş 2	13,50
%7 934 Sivas - Erzurum 1	19,96
%7 934 Sıvas - Erzurum 2-7	20,11
%7 Birinci tertib Millî Müdafaa	20,35

TURAL
Öksürük ve bronşite karşı

Beyoğlu: **Foto YILDIZ**
Artistik portre yaratır.

Diplomalı HEMŞİRE

vazifesi münhaldir. Talib olanların Teşvikiye Sağlık Evine müracaatı.

ETERNA
Sağlam dürüst işler
İsviçre malı
HER YERDE ARAYINIZ

SATILIK

1 aded 12 plâklık ECA şarab flitresi az müstamel, 1 aded 34 model Şevrole müstamel motör: 150 aded az müstamel 25 ilâ 50 kiloluk bira fıçısı.
Müracaat: Galata Necatibey caddesi No. 238. Tel: 40899.

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN

Kalorifer Yaptırılacaktır

Mevcud proje ve şartnamesine göre Karabükte Asit Sülfürik ve Süperfosfat fabrikaları binalarında malzemesi müteahhide aid olmak üzere kalorifer tesisatı yaptırılacaktır.

Bu işe aid proje ve şartname İstanbulda Galata Büyük Tünel han 6 No.lı yazıhanede ve Karabükte Şantiye Şefliğinde görülebilir.

Taliblerin teklif mektublarını kapalı olarak en geç 25/9/943 tarihine musadif cumartesi gününe kadar Karabükte Asid Sülfürik Fabrikası inşaat müteahhidliğine göndermiş olmaları lüzumu ilân olunur.

İstanbul Memurlar İstihlâk Kooperatifinden:

1) Kooperatifimize aid Merkez Satış Mağazamız Mısırçarşısının tamiratı dolayısile bir müddettenberi kapalı kalmıştır.

Satışlara devam edilmek üzere Mısırçarşısının Camcılar kapısı ağzında muvakkat bir satış yeri tesis edilmiştir. Bu satış yerinde günlerdenberi müşteri ve ortaklarımıza satış yapılmaktadır.

2) Hâl binasının denize nazır cephesindeki Kadıköy Satış Mağazamız ise ötedenberi müşteri ve ortaklarımıza satış yapmaktadır.

3) Her iki mağazamızda satışa arzedilmiş olan yiyecek maddeleri perakende piyasa fiatlarına nazaran daha ehven şekilde satılmaktadır.

Müşteri ve ortaklarımızın menfaatleri icabı teşrifleri için keyfiyet ilân olunur. (9439)

USTABAŞI, USTA ve HASTABAKICI ALINACAK

Adanadaki Malatya Şirketi Pamuklu Mensucat Fabrikasına şu elemanlar alınacaktır:

1 — Elektrik motörlerinden iyi anlıyan ve tamiratını yapabilen bir ustabaşı;

2 — Atelyede çalışacak tesviye, torna ve freze işlerinden iyi anlıyan bir ustabaşı,

3 — Döküm işlerinden iyi anlıyan ve döküm yapacak bir usta,

4 — Diplomalı bir hastabakıcı. (Bayan veya erkek)

Yukarıda sözü geçen vasıfları haiz kimseler altı fotograf ve sahib bulundukları vesika suretlerini ve bir dilekçe ile biran evvel Adanadaki Malatya Şirketi Mensucat Fabrikasına müracaatleri ilân olunur.

Sarıyer Malmüdürlüğünden:

ECZANE SATIŞI

Sarıyer Malmüdürlüğüne varlık vergisinden borclu Hiristo Papa Hiristonun boyacı köyündeki eczanesinde ve Kapriyel Mirasyedinin Tarabyadaki eczanesinde borclulara aid eşya ve eczai tıbbiye 22/9/943 çarşamba günü saat 14 te Tahsili Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.

Taliblerin aynı günde Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğünden alacakları vesikalarla mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur. (9425)

KİRALIK EV veya APARTIMAN ARANIYOR

Bebek ile Arnavudköy arasında tramvay caddesi veya civarında veyahud Maçka taraflarında ve civarında 4 - 5 ve daha ziyade odalı mobilyalı veya mobilyasız ev veyahud apartıman aranmaktadır. İstanbul posta kutusu 421 e yazılması.

Devlet Denizyolları Umum Müdürlüğünden:

1 — Van şubemizde açık bulunan 210 lira kadro ücretli mes'ul muhasibliğe 3656 sayılı teadül kanunu hükümleri dairesinde muhasebeci alınacaktır.

2 — Gemi kurtarma servisimizde münhal bulunan ve barem kanununa dahil olmıyan 100 lira kadro ücretli mütercim daktiloluğa İngilizce lisanını iyi bilen bir daktilo alınacaktır.

3 — İngilizce lisanını iyi bilen ve göstereceği kabiliyete göre yevmiye ücreti takdir edilmek üzere ayrıca bir mütercim daha alınacaktır.

İsteklilerin Zat İşleri Müdürlüğümüze müracaatleri ilân olunur. (9334)

Tıb Fakültesi Dekanlığından:

Psihiyatri ve çocuk cerrahisi ve ortopedi kliniklerinde münhal asistanlıklar vardır.

Talib olanların yabancı dil imtihanları yapılmak üzere teşrinievvelin 29 uncu çarşamba gününe kadar Dekanlık kalemine müracaat etmeleri. (9252)

MAKİNİST ve USTABAŞI ARANIYOR

Gaziantebde bulunan iplik fabrikasının 250 beygir kuvvetindeki dizel motörü için BİR MAKİNİST, ayrıca iplik fabrikasında çalıştırılmak üzere de mütehassıs ustabaşı aranmaktadır. Taliblerin İstanbulda Yenipostane arkasında Basiret han 2 numaraya müracaatleri.

Çifteler Harası Müdürlüğünden:

1 — Yeni veya az kullanılmış lâstikli veya lâstiksiz dört tonluk bir kamyon pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — İsteklilerin Eskişehirde Mahmudiye Nahiyesinde Hara Müdürlüğüne müracaatleri ilâ nolunur. (9011)

Konservatuar Müdürlüğündeen:

Konservatuarda kayıd ve kaydı yenileme muamelelerine başlanmıştır. Gerek bu husus, gerek ikmal ve kabul imtihanlarının gün ve saatlerini anlamak için her pazartesi ve perşembe günleri saat 14 den 17 ye kadar Tepebaşındaki Konsrvatuar Müdürlüğüne mürcaat edilebilir.

18 birinciteşrin pazartesi günü derslere başlanacaktır. (9044)

Büyük ticaret müesseselerinin

ANKARA MÜMESSİLLİĞİ

kabul edilir. Müracaat: P. K. 195 — Ankara

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli (13500) on üç bin beş yüz lira olan (30) otuz aded (500) beş yüz kiloluk Demir Baskül (29 Eylûl 1943) Çarşamba günü saat (15,30) on beş buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (1012) bin on iki lira (50) elli kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14,30) on dört otuza kadar komisyon Reisliğine vermleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (9073)

SÜMERBANK

YERLİ MALLAR PAZARLARI MÜESSESESİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Ticaret Vekâletinin emirleri mucibince devlet memurlarına tevzi edilmekte olan pamuklu mensucatın verileceği gün bir davetiye ile alâkadar dairelere bildirileceğinden devair mutemedlerinin davetiyeye intizar etmeleri rica olunur.

Ereğli Kömürleri İşletmesi için yaptırılacak Vantübe aid imal şartnamesi

1) İmal ettirilecek vantüb için lüzumlu olan bez Malatya Mensucat Fabrikası mamulâtından Askerî Tıb yazlık elbiselik bez olarak İşletmemiz tarafından temin edilecek, her talib kauçuk kendisi tarafından temin edildiğini veya İşletme tarafından verildiğine göre her cins vantüb için iki fiat verecektir.

2) 42 santimetre kutrunda 15000 ve 30 santimetre kutrunda 5000 metre vantüb imal edilecektir.

3) Bezler vantüblerin imalinden evvel fennî bir şekilde kauçuklanmış ve vülganize edilmiş olarak hava geçmez bir hale getirilecektir.

4) 42 santimetre kutrundaki vantübün beher metre tulünde 150 gram 30 santimetre kutrunda olan vantübün beher metre tulünde 108 gram ham kauçuk bulunacaktır.

5) Vantüb boyları: İmalât yekûnunun % 10 u 10 metrelik, % 40 ı 20 metrelik ve % 50 si 20 metrelik parçalar halinde ihzar edilecektir.

6) Vantübler kalite itibarile mevcud nümuneye tevafuk edecek, ancak çengel yerine yedinci maddede gösterilen halkalar konacaktır.

7) Vantüblerin tavana asılmalarını teminen 65 er santim aralıkla pirinçten veya paslanmaz maddeden mamûl halkaları olacaktır. Bu halkalar muntazam bir şekilde tesbit edilecektir.

8) 30 santimetre kutrundaki vantüblerin imâlinden artacak olan kumaş tamamen ve aynen İşletmeye iade edilecektir.

9) Teklif sahibleri taahhüdün hüsnü ifasını teminen verecekleri teminat akçesinden başka kendilerine teslim edilecek olan bez bedelinin % 30 fazlasile ayrıca bir teminat mektubu vereceklerdir.

10) Teslim müddeti: İhale tarihinden ve bezlerin tesellümünden itibaren bir ay zarfında 42 santimetrelik vantübden asgarî 3000 ve 30 santimetrelik vantübden asgarî 2000 metre imal edilerek Zonguldaktaki işletme Merkez Anbarına teslim edilecektir. Mütebakisi ihale tarihinden itibaren en geç 3 ay zarfında ve her ay mütenasib miktarlarda teslim edilecektir. Daha kısa müddet zarfında yapılacak teslimat tercih sebebi olabilecektir.

11) İşletme ihaleyi icrada serbesttir. (8934)

TABLET

BOYER

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA
Kırgınlık ve Bütün Ağrıları Derhal Keser
20 adetlik tüpleri her eczanede 20 kuruştur.

Kazan Kalaylatılacak

Türk Gülyağcılık Limited Şirketinden:

İspartadaki Gülyağı Fabrikamızın kazanları kalaylatılacağından bu işi mahallinde yapabilecek isteklilerin Katırcıoğlu hanında Sümerbank Yerli Mallar Pazarları Müessesesi Müdürlüğüne müracaat eylemeleri ilân olunur.

Üsküdar Mithatpaşa Kız Enstitüsü Müdürlüğünden:

Okulda 1 eylûl tarihinden itibaren kayıtlara başlanmıştır. Okul yatılı ve yatısız olarak talebe kabul etmektedir.

Malî vaziyeti müsaid olmıyan talebenin temrin masrafı okulca temin edilir.

Her gün saat 9 dan itibaren okul idaresine müracaat.

Adres:
Üsküdar Doğancılar caddesi.
Telefon No. 60208 (9009)

HAYRİYE LİSESİ

İstanbul — Fatih — Saraçhanebaşı — Telefon: 20530
İLK — ORTA — LİSE — LEYLÎ — NEHARÎ

Kayıd muamelesine devam olunmaktadır. Mazeret imtihanları eylûlün 20 sine kadar yapılacaktır.

Üniversite Rektörlüğünden:

Tıb, diş tababeti, eczacılık tahsil edeceklerin giriş imtihanları 22/10/943 tarihinde fizik, kimya, biyolojiden ve kimya mühendisliği imtihanları 25/10/943 de matematik, fizik, kimyadan yapılacaktır. İsteklilerin o vakte kadar kayıdlarını tamamlamaları. (9434)

Sağır, Dilsiz ve Körler Cemiyeti menfaatine
BÜYÜK MÜSAMERE 21 eylûl SALI akşamı saat 21 de
ÇEMBERLİTAŞ SİNEMASINDA
Meşhur manyatizmacı kıymetli san'atkârımız Prof. ZEVKİ İSHAK hiç görülmemiş hünerlerini gösterecektir. Ayrıca:
RAŞİD RIZA TİYATROSU
tarafından büyük vodvil: KÖRLER ORKESTRASININ en güzel konseri, varyete ve dans.

ORTAK ARANIYOR

Tecrübeleri bitmiş, elemanları hazır, fayans elektrik malzemesi ve çini imalâthanesi için üç bin lira sermayeli ortak aranıyor. Adres: Bakırköy Osmaniye Cobançeşme Kireçocağı caddesi No. 9.

Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul Şubesinden:

Müdürlüğümüz için pazarlıkla muhtelif eb'ad ve tipte
28 MASA VE SANDALYA İMAL ETTİRİLECEKTİR.

Taliblerin masa tiplerini görmek ve fiat vermek üzere 28/9/943 tarihine kadar Galatada Bahtiyar hanında Ofis Mubayaa Komisyonu Reisliğine müracaatleri.

ACELE SATILIK SANDALYA FABRİKASI

Piyasada tanınmış bir sandalya fabrikası satılıktır. Adres: Çakmakçılar yokuşu Valide han No. 26. Müracaat: Pazartesi, Çarşamba, Cuma saat 9/12 arasında.

Sümerbank İplik ve Dokuma Fabrikaları Müessesesi Bakırköy Bez Fabrikası Müdürlüğünden:

Fabrikamız atölyesinde istihdam edilmek üzere tesviyeci, tornacı, frezeci marangoz, elektrikçi ve oksijen kaynakçısına ihtiyac vardır.

Taliblerin fabrikaya müracaatleri. (3347)

Radyo Teknisyeni Aranıyor

Nazarî ve amelî sahada iyi yetişmiş bir radyo teknisyeni, fennî muhaberat ve tamirat atelyesine nezaret işleri için aranıyor. Ecnebi bir lisan bilenler tercih olunacaktır. Bu evsafı haiz olanların tekliflerini «Radyofen» rumuzile İst. 176 posta kutusu adresine yazile göndermeleri rica olunur.

Altın, çelik, maden meşhur

ÜNİVERSAL KRONOGRAF

SAATLERİ GELMİŞTİR.
Satış yeri: Eminönü
ARLON Saat Mağazası

Soma C. M. Umumiliğinden:

Millî korunma kanununa muhalif hareket etmekten maznun Somanın Cuma mahallesinden bakkal Ali oğlu Hasan Karataş hakkında Soma asliye ceza hâkimliğince icra kılınan açık duruşma sonunda mekteb çocuklarına mürekkeb hokkasını 20 kuruşa satması icab ederken 25 kuruşa sattığı anlaşılmış ve maznunun harekâtı cürmiyesine uyan 180 numaralı kanunla tadil edilen 31 inci maddesinin A fıkrası delâletile 59 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası mucibince mukarrer bulunmasına mebni 25 lira ağır para cezası ile mahkûmiyetine ve 15 gün müddetle dükkânının kapatılmasına ve kanunun 63 üncü maddesi mucibince ilânına mütedair Soma asliye ceza hâkimliğinin 176/237 sayılı ve 19/3/943 tarihli hükmün kesbi kat'iyet eylemesine mebni ilân olunur. (9300)

ANAPİYOJEN

Dr. İHSAN SAMİ

İstreptokok, İstefilokok, pnömokok, koli, piyosiyaniklerin yaptığı çıban, yara akıntı ve cild hastalıklarına karşı çok tesirli taze aşıdır.

UYUZ ve DERİ
Kaşıntılarını

DERMOLİV

ÇABUK GEÇİRİR

Bursa asliye hukuk hâkimliğinden:

Davalı: Çorlu kazası Muradlı köyünde mukim iken halen ikametgâhı meçhul İsmail oğlu Hasan Barlak.

Davacı, Bursanın Selimiye M. Mustafa kızı Safiye Barlak tarafından kocası davalı Hasan aleyhine Bursa asliye ikinci hukuk mahkemesine ikame olunan ihtar davası üzerine davalı namına çıkarılan davetiye ve dava arzuhali sureti ikametgâhı meçhul olduğundan bahsile bilâtebliğ iade edilmiş ve davacı da kocasının ikametgâhı meçhul kaldığından ilânen tebligat ifasını taleb etmiş ve mahkemece ikametgâhı meçhul kalan davalı Hasana ilânen ve ilsakan davetiyenin tebliğine ve muhakemenin 22/9/943 saat 14,30 a talikına karar verilmiş olduğundan yevmi mezkûrda ve saatte bizzat mahkemeye gelmesi ve yahud tarafından baroya kayıdlı bir vekil göndermesi iktiza eder. Aksi takdirde gıyabında muhakemeye devam olunarak bir daha mahkemeye kabul edilmiyeceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (9299)

MOD ARLET

Bayan Eskenazi

Şapka salonları, İstiklâl Cad.
Yerli Mallar Pazarı yanında,
İbrahim Paşa Aprt. No. 5/5
20 EYLÛLDE AÇILACAKTIR.

KİRALIK Apartıman

Arnavudköyü Kız Koleji tramvay durağı yanında 5 oda, hol, banyo, elektrik ve su, büyük taraça, büyük bir bahçe. Kira 100 lira. Müracaat: Tel. 43.269

İLÂN

Sıvas çimento fabrikası işçi evlerile yol inşaatının işçiliği taşaronlara verilecektir. Yapılacak işler hakkındaki evrak Galata Karaköypalas beşinci kat 16 numaradan alınabilir. Tekliflerin en geç eylûl 943 nihayetine kadar Sıvasta Çimento fabrikası işçi evleri ve yol inşaat müteahhidliğine verilmesi.

BUGÜN

BÜYÜKDERE BEYAZPARK'da

MUALLA

ve arkadaşları konseri
SAZ. CAZ. VARYETE KOMEDİ

Yaş Meyve ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinden:

2834 numaralı kanun hükümlerine tevfikan kurulu Birliğimiz genel kurulunun 11 teşrinievvel 1943 pazartesi günü saat 14 te İstanbul meyva Hâlinde 69 numaradaki merkezinde toplanacağı alâkadarlara ilân olunur.

— RUZNAME —

1 — Yönetim ve kontrol kurul raporlarının okunması,

2 — Bilânço ve fiat farkı hesablarının tetkik ve tasdikile yönetim kurulunun ibrası,

3 — 1943 - 1944 yılı bütçesinin tetkik ve tasdiki,

4 — Müddeti hitam bulan iki yönetim kurul üyesi yerine ana mukavelenamenin 25 inci maddesi mucibince yenilerinin intihabı,

5 — İki kontrol intihabı ve ücretlerinin tayini,

6 — Yönetim kurul raporunda yazılı hususatın müzakere ve karara raptı.

MODA DENİZ KULÜBÜNDEN:

Üyelerimizden değerli san'atkâr

Münir Nureddin

Yalnız aza arkadaşlarına münhasır olmak üzere 20 eylûl 1943 pazartesi akşamı bir konser verecektir. Sayın azalara arzolunur.

İDARE HEYETİ

Seyhan Defterdarlığından:

Birinci ihalesi 6/9/1943 tarihinde yapılan varlık vergisi ve cezasından 51 bin lira borclu Onnik Mazlûmyan vereselerinin işbu borclarından dolayı Yukarı İnnaplı köyünde kâin Hopseryan Lütfik karısı namı diğeri Altuna aid olup bin evrakı nakdiye ile 2100 madenî altını liraya vefaen merhun bulunan tapunun kânunusani 325 ve eylûl 326 tarih ve 481, 483, 491, 495, 503 ve eylûl 326 tarih ve 45, 47 ve kânunusani 329 tarih ve 39 ve teşrinievvel 326 tarih ve 245, 246 ve şubat 326 tarih ve 18 numaralarında kayıdlı 2246 dönüm tarla ile 3600 arşın miktarında dam yerinin «Hazinenin mevcud bulunan diğer alacağı hakkındaki haciz bâki kalmak şartile» satılıp paraya çevrilmek suretile borclarının tahsiline karar verilmiş olduğundan mezkûr tarlaların kat'î ihalesinin 17/9/1943 tarihine rastlıyan cuma günü saat 11 de İdare Heyetinde hazır bulunmaları ilân olunur. (9289)

DİŞÇİ KALFASI ARANIYOR

Müsaid şeraitle bir dişçi kalfasına ihtiyac vardır. Diş deposu Mehmed İbrahim Berkmen'e müracaat.

TELEFON NUMARALARININ DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA:

KURTULUŞ MÜESSESESİ

(ALİ RIZA BOZKURT ve HAKKI CEMAL ÜÇER)
18 eylûl 1943 cumartesi saat 12 den itibaren

TELEFON NUMARALARININ 44942/41

olarak değiştirildiğini ilân eder.

İstanbul Defterdarlığı ilânları

Kazası ve mahallesi	Sokağı	Kapı No.	Cinsi	Hissesi	Tamamının mukayyed kıymeti L. K.	Pey akçesi L. K.
Kadıköy Osmanağa	Söğüdlüçeşme caddesi	58	Ahşab dükkân	(77575/11197440) (tam ve) (77575/11197440) (çıplak mülkiyet)	2400, 00	24 75
»		(58/1 (60	Ahşab dükkân ve oda	» »	3360.00	34 80
»	»	62	Dükkân	» »	2400 00	24 75

Asador Düdükyanın Kadıköy şubesine olan varlık vergisi borcundan dolayı satılığa çıkarılan yukarıda mevkii ve cinsi yazılı emlâkin ilk ihalesi 4/10/943 pazartesi günü saat 14 te, kat'î ihalesi de 14/10/943 perşembe günü saat 14 te yapılacağından talib olanların pey akçelerini havi makbuzlarla mezkûr günlerde Kadıköy Kazası İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (9436)

KIYMETLİ YAZIHANE VE EV EŞYASI SATIŞI

Tophane Şubesine varlık vergisi borcunu ödemiyen Laster Zilbermanın Tophane Kemankeş caddesi Hovakimyan hanındaki yazıhane eşyasile Teşvikiye camii karşısındaki İkbal apartımanı 3 numralı dairesinde ev eşyası 20/9/1943 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat 10 da mahallerinde satılacağı ilân olunur. (9497)

3 AYDA BİÇKİ-DİKİŞ

Tesis tarihi 1922, Müdiresi: **NOEMİ ASADURYAN.** En son ve kolay bir usulle Fransız lüks metodla az bilen bayanlara üç ayda. Hiç bilmiyenlere altı ayda biçki ve dikiş öğretilir. Tayyör, tuvalet, rob hiç provasız en son modellerin metod üzere şekilleri öğretilir. Erkek kostümü, pijama, beyaz çamaşır, dersleri verilir. Yurddan çıkanlara Maariften tasdikli diploma verilir. Bir çokları mekteb açtılar ve terzi oldular. Kayıd günleri: Pazartesi, perşembe, cumartesi. Derslere birinciteşrinde başlanacaktır.
Gedikpaşa. Eczacı Vehram Asaduryan üstü No. 1.

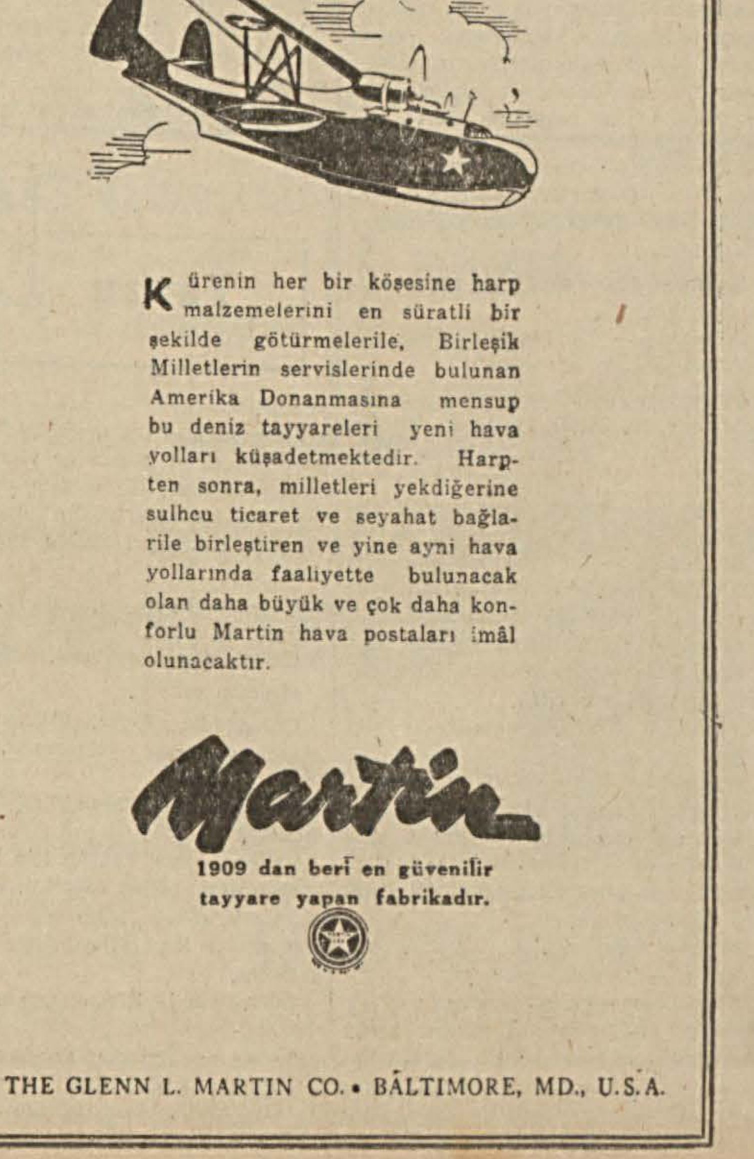

Kürenin her bir köşesine harp malzemelerini en süratli bir şekilde götürmelerile, Birleşik Milletlerin servislerinde bulunan Amerika Donanmasına mensup bu deniz tayyareleri yeni hava yolları küşadetmektedir. Harpten sonra, milletleri yekdiğerine sulhcu ticaret ve seyahat bağlarile birleştiren ve yine ayni hava yollarında faaliyette bulunacak olan daha büyük ve çok daha konforlu Martin hava postaları imâl olunacaktır.

Martin

1909 dan beri en güvenilir tayyare yapan fabrikadır.

THE GLENN L. MARTIN CO. • BALTIMORE, MD., U.S.A.